

Informe 2021

sobre la seguretat a Catalunya

Febrer de 2024

Aquesta obra està subjecta a una llicència [Reconeixement 4.0](#) de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, la distribució, la comunicació pública i la transformació per generar una obra derivada, sense cap restricció sempre que se'n citi el titular dels drets (Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior). La llicència completa es pot consultar a

Generalitat de Catalunya Departament d'Interior

Diputació, 355 08009 Barcelona

Gabinet de Seguretat i Polítiques Transversals. Secretaria General

1. Presentació, 4
2. Introducció, 6
3. Evolució de dades sociodemogràfiques, 9
4. La mesura de la delinqüència, 16
5. Fets delictius coneguts a Catalunya fins l'any 2020, 21
6. Informació sobre la seguretat a partir de les enquestes, 37
7. El Pla Barcelona Ciutat Segura, 56
8. Conclusions, 59

1. Presentació

La publicació de l'Informe sobre la seguretat a Catalunya (ISC) està regulada per la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya. En aquesta norma (art. 23) s'estableix l'obligació "d'elaborar un informe anual sobre la seguretat interior, basat en les activitats estadístiques regulades pel Pla estadístic de Catalunya, i que s'ha de posar a disposició de les autoritats i dels òrgans interessats, especialment la Junta de Seguretat de Catalunya, la Comissió de Policia de Catalunya, les juntes locals de seguretat, el Consell de Seguretat de Catalunya i el Parlament."

Després de tres anys (2017, 2018 i 2019) en què, per motius organitzatius, no va ser possible elaborar-lo, l'estiu de 2022 es publica l'edició de 2020 i el primer trimestre de 2024 es publica l'edició de 2021. La previsió és publicar un informe conjunt de les edicions corresponents als anys 2022 i 2023 durant el primer semestre de 2024, i publicar el segon semestre de 2024 l'edició corresponent a aquell any.

Aquesta demora pot donar la sensació, a qui les llegeixi en aquell moment, d'endarreriment i de manca d'actualitat. No obstant això, tal com es va explicar en l'ISC 2020, mentre que el 2003 era necessari un informe per publicar les dades estadístiques, com a conseqüència de les polítiques de transparència i govern obert, aquestes dades ja estan disponibles tant per a la ciutadania en general com per a aquelles institucions i actors esmentats a l'article 23 de la Llei 4/2003.

En finalitzar l'any 2021 hi havia al portal de la Transparència de la Generalitat de Catalunya¹ 85 recursos relacionats amb la seguretat, la major part dels quals —65— són conjunts de dades allotjats directament al mateix portal o en altres espais web. Val a dir que el 2021 va ser l'any que es van incorporar al portal la major part dels conjunts de dades, procedents del Portal de dades obertes de Mossos d'Esquadra.

Per tant, s'ha volgut reorientar l'Informe sobre la seguretat a Catalunya en dues línies. D'una banda, perquè serveixi com a complement a les dades estadístiques que ja es

---

¹ Accés al Portal de dades obertes de Catalunya (<<https://analisi.transparenciacatalunya.cat/>>) Cercar "Seguretat" i filtrar per "conjunts de dades" en el Tipus de vista<<https://analisi.transparenciacatalunya.cat/browse?category=Seguretat&limitTo=datasets>>

poden trobar en altres espais, i de l'altra, per aprofundir en l'anàlisi d'aspectes concrets de la seguretat. En aquesta línia, també se'n va plantejar la reestructuració, passant d'un únic document a l'elaboració de diversos documents que es pugin incorporar sota el paraigües de l'ISC. Tot i que en aquestes dues edicions només s'hagi publicat el document general, en el marc de l'ISC de conjunt dels anys 2022 i 2023, ja es començarà amb les publicacions de documents d'anàlisi específics.

2. Introducció

L'any 2020 passarà a la història per la pandèmia de la covid. Tot i que el primer cas no es va detectar a Catalunya fins al 25 de febrer, la situació internacional ja havia motivat l'anul·lació, uns dies abans, del Mobile World Congress. El ràpid augment dels casos va fer que la Generalitat de Catalunya decretés, el 12 de març, el tancament dels centres educatius i el confinament dels municipis d'Igualada, Vilanova del Camí, Òdena i Santa Margarida de Montbui. L'endemà decretava, entre d'altres mesures, el tancament d'establiments d'oci i restauració i algunes limitacions de l'ús del transport públic. Les mesures més estrictes no van trigar a arribar i el Govern d'Espanya va decretar l'estat d'alarma el 14 de març, amb un conjunt de mesures, la més dràstica de les quals va consistir en el confinament de la població i la limitació dels desplaçaments a aquells relacionats amb activitats de primera necessitat.

El 26 d'abril es va permetre la sortida de menors de 13 anys al carrer, i a partir del maig va començar la desescalada de les mesures restrictives, un desconfinament progressiu en quatre fases que va començar a permetre algunes activitats a l'aire lliure i alguns desplaçaments. Ara bé, les mesures i canvis de fase no s'aplicaven a tot el territori en el mateix moment, sinó que depenien de l'evolució de la pandèmia a les regions sanitàries. La major part de les mesures de limitacions de moviment van finalitzar al juny, tot i que algunes, com ara les que limitaven activitats com l'oci nocturn, es van perllongar en el temps, fins i tot més enllà de 2020. Les successives onades de la pandèmia també van provocar que algunes limitacions tornessin a entrar en vigor en moments puntuals.

Més enllà de les gravíssimes conseqüències per a la salut, les implicacions de la pandèmia en l'àmbit de la seguretat van ser múltiples. Un àmbit central en la gestió de la pandèmia ha estat el de la protecció civil, ja que des del PROCICAT (Pla de protecció civil de Catalunya) s'analitzava la situació i s'assessorava en la presa de decisions que havia d'adoptar el Govern de la Generalitat de Catalunya i es traslladaven a la ciutadania les mesures que s'adoptaven tant des de l'àmbit estatal com del català. La tasca de la Policia de Catalunya també es va veure alterada durant la pandèmia, en un doble vessant. D'una banda, la reducció de mobilitat va generar un descens en la delinqüència als espais públics (que, entre la denunciada, n'és la més nombrosa) i, de l'altra, es van haver de dedicar molts esforços al control de la mobilitat i al compliment de les mesures relacionades amb el confinament. Ara bé, amb

l'augment del temps als domicilis, també es va constatar un augment dels delictes que passen en aquest espai, com ara les estafes per internet (amb el benentès que bona part de les compres per internet es realitzen des del domicili o, si més no, en l'època de la pandèmia va ser així).

Aquest increment de les estafes, una tendència que ja s'havia observat en anys anteriors, és una de les conclusions dels resultats de la darrera edició de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya, que es va realitzar a finals de 2020 i de la qual també es presenten resultats en aquest informe.

El confinament va tenir un primer efecte de reducció en els desplaçaments i de reducció dràstica de la mobilitat viària. Ara bé, amb les successives fases de desescalada, el trànsit de vehicles es va recuperar i, tot i que la progressió del teletreball va generar una reducció de desplaçaments, aquesta es va compensar per la reducció de l'ús del transport públic en favor del transport privat.

Pel que fa als incendis, les mesures de confinament també van tenir un efecte en la reducció dels serveis per incendis, especialment als mesos de l'abril i el setembre. No obstant això, la valoració dels Bombers va ser que es mantenia una tendència a la desestacionalització, que va provocar que el risc ja no es concentrava només a l'estiu i que la campanya s'havia allargat fins a la tardor.

A l'ISC 2020 es parlava d'algunes qüestions socials que afectaven d'una manera o altra la seguretat, com ara les mobilitzacions i els desnonaments. De manera directa o indirecta, la pandèmia va fer que aquests dos àmbits es reduïssin de manera substancial durant l'any 2020. En el cas dels desnonaments, les moratòries aprovades pels governs estatal i autonòmic van motivar un descens del 53% respecte del 2019, que van suposar que s'executessin 5.737 desnonaments durant el 2020. En el cas de les manifestacions, se'n van comunicar 5.440, mentre que l'any anterior n'havien estat 7.467.

Pel que fa al turisme, amb el decret de l'estat d'alarma es van tancar les fronteres al turisme, mesura que es va perllongar fins ben entrat el 2021. Conseqüentment, el nombre de turistes estrangers que van visitar Catalunya va passar dels més de 19 milions de 2019 a menys de 4 milions l'any 2020.

Com a conseqüència de l'exposat fins ara, el nombre de fets penals coneguts a Catalunya va experimentar un descens notable, del 28%, especialment en els delictes contra el patrimoni. Com s'explicarà més endavant, l'increment en la categoria dels altres delictes, significatiu per a aquesta categoria però amb poca repercussió en el total de fets, se centra en els delictes contra la salut pública i en els delictes contra l'ordre públic, relacionat amb les mesures de prevenció de la pandèmia i l'activitat policial per fer-les efectives.

Taula 1. Fets penals coneguts a Catalunya. 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Delictes contra el patrimoni	450.173	451.109	433.140	419.076	415.025	411.667	430.671	483.530	501.349	346.119
Delictes contra les persones	58.541	56.733	54.372	54.950	50.385	46.116	46.788	47.662	48.414	42.973
Altres delictes	22.519	21.390	20.458	19.516	16.470	14.481	14.764	15.420	15.841	17.337
Total de fets coneguts	531.233	529.232	507.970	493.542	481.880	472.264	492.223	546.612	565.604	406.429

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

La valoració global, fins a cert punt, implica que les dades del 2020 suposen un parèntesi en l'evolució de la delinqüència a Catalunya. La variació de les condicions en què l'activitat criminal té lloc habitualment i la desaparició d'una part dels factors de risc han motivat que, en l'àmbit de la investigació criminològica, s'hagi arribat a catalogar aquesta situació com un "experiment criminològic natural",² ja que pot permetre fer algunes anàlisis respecte a aquest fenomen en unes circumstàncies que difícilment haurien estat imaginables (reducció al mínim de l'activitat als espais públics, manca de turisme, etc.).

---

² Andrés Pueyo, Antonio (2021) "Confinamiento y criminalidad en España: un experimento criminológico natural" <<https://postc.umh.es/minipapers/confinamiento-y-criminalidad-en-espana-un-experimento-criminologico-natural/>>

3. Evolució de dades sociodemogràfiques

Quan s'analitza el comportament de la població en una societat tan dinàmica com la nostra, cal diferenciar clarament dos tipus de moviments. En primer lloc, el creixement natural i els moviments migratoris que estarien referits a la població que viu i treballa al país, i en segon lloc, la població flotant conformada per viatgers, turistes o visitants que, de manera temporal i circumstancial, resideixen o transiten en algunes zones del país i que, quan arriba a uns volums determinats, condiciona els recursos previstos i les polítiques de seguretat definides sobre el paràmetre de la població de dret.

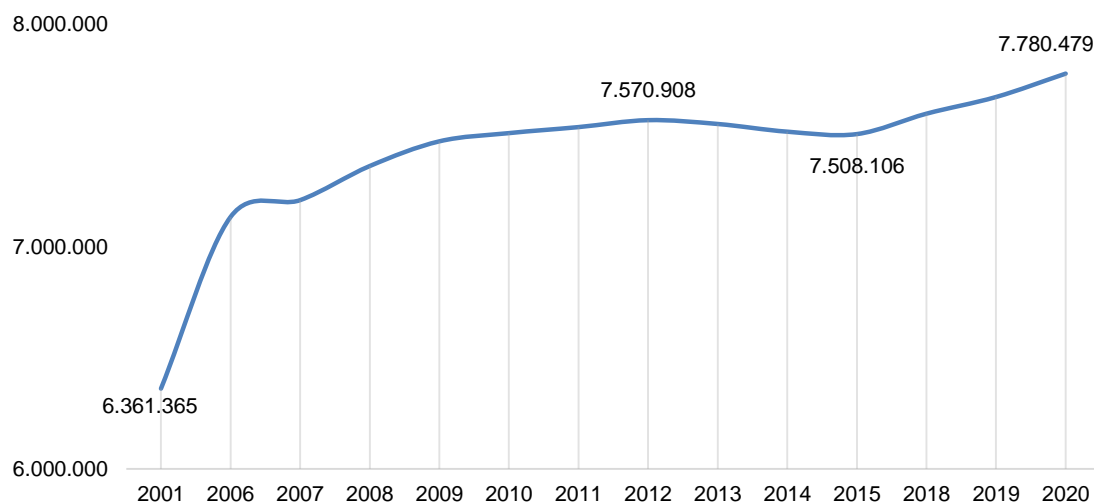
Pel que fa a les polítiques de seguretat, no és possible dimensionar els recursos humans dels cossos de seguretat (policia, bombers o protecció civil) sense tenir present el comportament, l'evolució i les característiques de la població. La garantia de la mobilitat, el càlcul dels riscos i les emergències, la salut pública o la seguretat ciutadana estan íntimament relacionats amb aquest coneixement.

Les implicacions d'aquesta mobilitat sociodemogràfica, com s'explicarà més endavant, s'han fet paleses l'any 2020 com a conseqüència de la covid.

El creixement de la població

Les dades oficials de població són les referides a les persones inscrites en els padrons municipals a data 1 de gener. Per tant, les dades de 2020 encara no tenen en compte els efectes de la pandèmia i l'increment de la mortalitat que s'hi va donar. En aquell moment seguia augmentant el ritme de creixement poblacional iniciat la segona meitat de la dècada de 2010, i de l'increment de l'1% de 2018 a 2019 es va passar a un creixement de l'1,4% de 2019 a 2020, per arribar a una població de 7.780.479 habitants a Catalunya.

Gràfic 1. Evolució de la població total a Catalunya. 2001-2020

Font: Idescat

Població, treball i salari

Els efectes de la pandèmia i de les mesures per combatre-la van arribar també a l'àmbit laboral. El confinament i les limitacions i restriccions a determinades activitats econòmiques (oci, restauració) van provocar, malgrat les mesures preses pels governs (com ara els expedients de regulació temporal de l'ocupació), un increment en la taxa d'atur que es va situar, a finals de 2020, en el 12,6%. Aquesta taxa, encara molt per sota de la del 2013 (quan recordem que va arribar al 23,1%), va suposar una frenada en el descens que havia arribat a l'11% el 2019.³

El salari brut anual mitjà⁴ sí que va experimentar un increment respecte a l'any anterior, ja que va passar dels 25.968,20 € el 2019 als 27.100,11 € el 2020. Malgrat

---

³ [Idescat. EPA. Catalunya. 2020. Taula: Taxa d'atur. Grups d'edat / Sexe.](#)

Accés al web d'Idescat (<<https://www.idescat.cat>>) Dades > Demografia i societat > Treball > Enquesta de població activa > Catalunya > Taxa d'atur (símbol +) > Sexe símbol (+) > Grups d'Edat i seleccionar la dada de Mitjana anual i l'any 2020.

⁴ [Idescat. Anuari estadístic de Catalunya. Salari brut anual i guany per hora. Per sexe, tipus de contracte i jornada.](#)

Accés al web d'Idescat (<<https://www.idescat.cat>>) Dades > Dades bàsiques > Anuari estadístic de Catalunya > Demografia · Societat > Treball > Salaris > Salari brut anual i guany per hora. Per sexe, tipus de contracte i jornada, i seleccionar l'any 2020

aquest increment, cal recordar que es tracta de valors mitjans, subjectes a grans diferències entre tipus de contracte, tipus de treball, franges d'edat i entre homes i dones, i que, per consegüent, l'increment pot no ser igual per a tothom i que també pot haver-hi casos en què el salari hagi baixat.

La despesa mitjana de les llars⁵ es va reduir el 2020 en un 11% respecte del 2019. Aquesta reducció va tenir un impacte superior en els àmbits relacionats amb la restauració (45%) i l'oci i la cultura (38%), però també en el transport (33%) i el vestit i calçat (27%). Val a dir que, en aquest sentit, els dos àmbits amb un pes més gran dins de la despesa, l'habitatge i els aliments i begudes no alcohòliques, són els únics en què va augmentar el 2020, en un 2 i un 5%, respectivament.

Població flotant

La inseguretat no la pateixen (ni la generen) només les persones que resideixen habitualment en un territori. A Catalunya és especialment significatiu el pes de la població flotant. D'una banda, pels propis moviments interns, ja sigui per motius laborals com d'oci. De l'altra, l'activitat turística genera milions de visitants d'altres indrets, tant de la resta de l'Estat com de l'estranger. Aquesta població flotant és, per tant, una variable que cal tenir en compte, i els confinaments i les mesures restrictives de la mobilitat aplicades durant el 2020 ho han evidenciat.

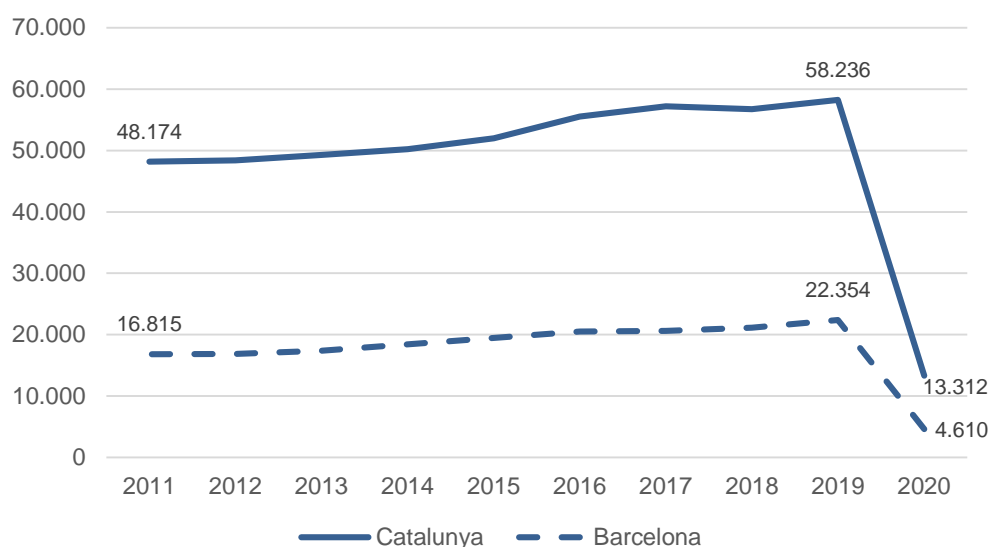
Com s'ha comentat anteriorment, una de les mesures per prevenir la pandèmia va ser el tancament de les fronteres. Com a conseqüència d'això, el nombre de turistes a Catalunya es va reduir de manera dràstica. El nombre de pernoctacions a Catalunya va ser de poc més de 13,3 milions, menys d'una quarta part dels 58,3 milions de pernoctacions de 2019. A la ciutat de Barcelona, aquesta reducció també va ser similar: va passar de 22,3 milions el 2019 a 4,6 milions el 2020. Una reducció més significativa va afectar els creuers al port de Barcelona, ja que dels tres milions i mig de creueristes de l'any 2019 es va passar als poc menys de dos-cents mil de l'any 2020.

---

⁵ [Idescat. Despesa mitjana per llar i persona. Per grups de despesa. Base 2016.](#)

Accés al web d'Idescat (<<https://www.idescat.cat>>) Dades > Indicadors anuals > Qualitat de vida > Ingressos i consum de les llars > Despesa mitjana per llar i per persona. Per grups de despesa. Base 2016 i seleccionar l'any 2020

Gràfic 2. Pernoctacions turístiques en milers. Barcelona ciutat i total Catalunya. 2011-2019

Font: Idescat

Pel que fa a la mobilitat interna, les mesures del confinament, d'una banda, van fer reduir el nombre de desplaçaments, i de l'altra, van motivar que els desplaçaments que es produïen es limitessin a una activitat concreta i puntual, reduint l'activitat de les persones més enllà de l'àmbit laboral i les compres necessàries. Segons el Servei Català de Trànsit,⁶ les setmanes del 30 de març i del 6 d'abril la mobilitat va tenir un descens del 84% de mitjana respecte de la de les setmanes prèvies. El desconfinament progressiu va anar fent augmentar la mobilitat i la normalitat va arribar a finals de juliol. Entre l'octubre i finals d'any les noves restriccions van fer que tornessin a baixar els desplaçaments, especialment aquells per motius d'oci. Els diferents operadors del transport públic també van recollir descensos importants en el nombre de viatgers. Els Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya informaven, l'abril de 2020,⁷ de descensos del 90% o superiors a les línies metropolitanes en les tres primeres setmanes del confinament. Les dades recollides per l'Autoritat del Transport

⁶ Infotrànsit. "Un any de pandèmia, un any de (no)mobilitat"

<https://infotransit.blog.gencat.cat/2021/03/10/un-any-de-pandemia-un-any-de-nomobilitat/>

⁷ Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. "La reducció de la demanda a les línies metropolitanes d'FGG supera el 95% la setmana de la limitació de la mobilitat laboral".

https://www.fgc.cat/wp-content/uploads/2020/04/20200403_Resum-demanda.pdf

Metropolità mostren que la reducció anual en el nombre de viatges va ser del 46,6%, en passar dels 1.056,6 milions de viatges de l'any 2019 als 564,6 milions de l'any 2020.⁸

Per tot això, mentre que en altres anys es plantejava que les dades de taxes de delictes per 1.000 habitants podrien no reflectir de manera correcta la realitat, atès que es calcula sobre la població de dret i la població flotant en quedava fora, en l'anàlisi de 2020 la taxa de delictes per 1.000 habitants pot ser molt més acurada que en altres anys. Ara bé, es dona la paradoxa que els factors que han motivat la representativitat més gran de la dada també han motivat una reducció substancial de la delinqüència, especialment de la que ha tingut lloc als espais públics.

Dades sobre població i cossos de seguretat: les ràtios per 1.000 habitants

L'any 2020 es va tancar amb 17.361 efectius de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, superant el màxim històric d'efectius que s'havia assolit el 2012. Des d'aleshores, la manca de promocions, fins al 2018, va provocar un suau però continuat descens en el nombre de mossos i mosses d'esquadra. La tendència a la baixa es va començar a revertir el 2019, amb la 26a promoció, la primera després de set anys, però que només ajudava a tancar aquell any amb una xifra d'efectius similar a la de 2014. Ha calgut una nova promoció per superar aquella xifra màxima de 2012, malgrat que el nombre d'efectius encara està bastant per sota dels 18.267 que es van fixar com a objectiu a l'Acord de la Junta de Seguretat de Catalunya de 14 de setembre de 2006, però llunyana de les necessitats de la població Catalana de 2020.⁹

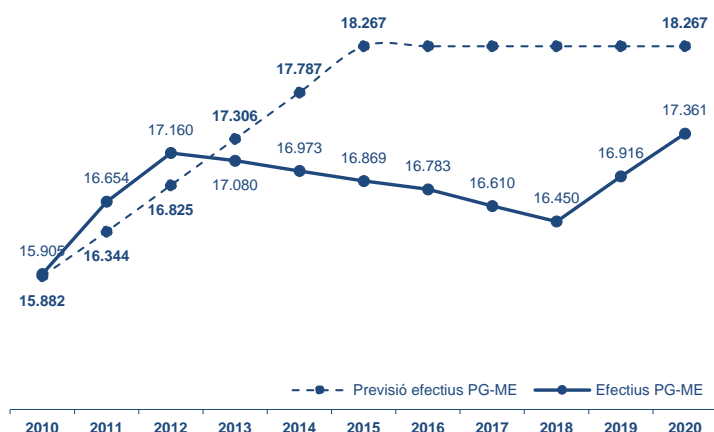
---

⁸ Autoritat del Transport Metropolità. *Resumen de actividad 2020*.

https://intranet.atm.cat/c/document_library/get_file?uuid=0b0d7b24-483e-2a2d-c236-33f905a464af&groupId=20121

⁹ En els acords de la Junta de Seguretat de Catalunya de 5 de novembre de 2021 es va fixar el nou sostre de la plantilla dels Mossos d'Esquadra en 22.006 efectius. Ara bé, aquesta previsió no s'ha incorporat al cos del document atès que l'Informe fa referència a l'any 2020.

Gràfic 3. Previsió d'efectius de la PG-ME. 2010-2020

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la DGP

Però més enllà de la xifra total d'efectius, i tal com s'ha explicat en edicions anteriors d'aquest Informe, a més d'analitzar el nombre d'efectius, cal tenir en compte quina és la ràtio de policies per 1.000 habitants, i no només de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, sinó també dels efectius de les policies locals de Catalunya i dels membres de Policia Nacional i de Guàrdia Civil destinats (de manera permanent) a Catalunya.

El 2020, la ràtio d'efectius policials per 1.000 habitants s'ha mantingut en 4,51. Ara bé, mentre que en el cas de Mossos d'Esquadra i de les policies locals de Catalunya la ràtio ha crescut lleugerament (de 2,20 a 2,23 efectius per 1.000 habitants, i d'1,39 a 1,40, respectivament), en el cas de les forces i cossos de seguretat de l'Estat destinats a Catalunya, ha baixat del 0,91 al 0,88 efectius per cada 1.000 habitants.

Si comparem les dades amb les previsions d'efectius que es feien el 2002, quan es va fixar la referència de 4,5 policies per cada 1.000 habitants,¹⁰ s'observa que la taxa de les policies locals està dintre de la previsió, però que les forces i cossos de seguretat

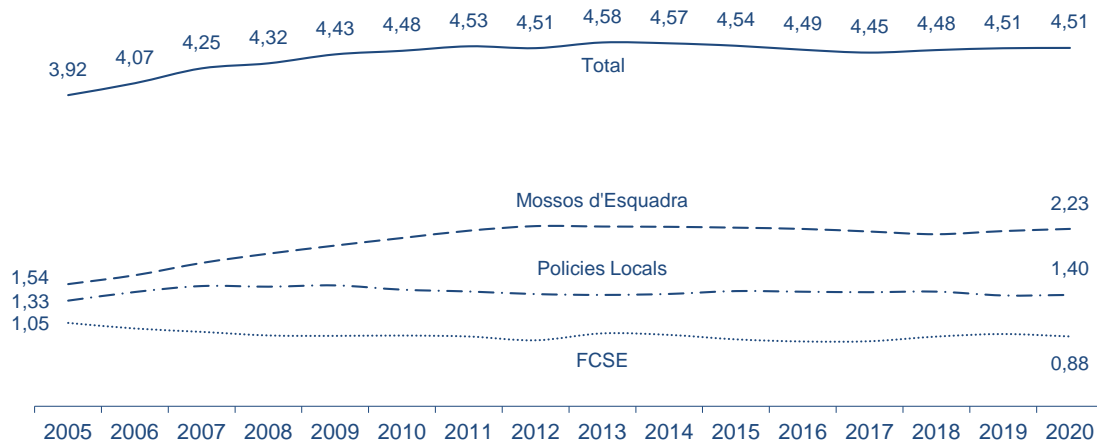
---

¹⁰ La proposta de moció inicial plantejava una ràtio global de 4,7 policies per cada 1.000 habitants i ho desglossava de la manera següent:

- Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra: 2,5
- Policies locals: 1,3-1,5
- Forces i cossos de seguretat de l'Estat: 0,5-0,7.

de l'Estat estan per sobre, i la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra està per sota.

Gràfic 4. Evolució de la ràtio d'efectius policials per 1.000 habitants. 2005-2020

Font: DGP, DGAS, MIR, Idescat

4. La mesura de la delinqüència

L'Informe 2004 sobre la seguretat a Catalunya, el primer de la sèrie històrica, marcava la pauta de quins haurien de ser els principals indicadors a utilitzar per poder mesurar la seguretat a Catalunya. Pel que fa a la delinqüència, recollia les dades policials i les enquestes com a font principal d'informació, i apuntava altres vies, com la utilització de les dades judicials, pel que fa a la complementarietat d'aquestes, o les dades internacionals, pel que fa a la imprescindible comparabilitat de les estadístiques i indicadors sobre la seguretat.

Pel que fa a les fonts judicials, encara avui dia es fa complex el seu ús. La durada dels procediments penals, normalment superior a un any, i la informació estadística provinent dels òrgans judicials, que no informa del moment en què van passar els fets, sinó sobre l'entrada d'aquests fets en seu judicial, fa difícil integrar les fonts esmentades a l'ISC. Sí que s'hi ha incorporat, en canvi, de manera puntual (informes de 2013-2014 i 2016) la comparativa internacional, aprofitant la tendència, gairebé global, a publicar dades obertes de les administracions.

Aquest desenvolupament de la transparència també ha arribat a Catalunya i a la Policia de Catalunya. Així, al març del 2017 es va obrir el Portal de dades obertes, amb un apartat destacat per a les dades delinqüencials. Es tracta d'informació recollida tant per la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra com per les policies locals de Catalunya.

La represa de l'Informe vol posar en valor aquestes dades i utilitzarà aquesta informació, accessible per a qualsevol persona, per realitzar la primera anàlisi global sobre la delinqüència a Catalunya.

Metodologia

Per facilitar la metodologia, s'ha optat per agrupar algunes de les tipologies penals que recull el Portal de dades obertes:

D'una banda, els fets penals que tenen una doble assignació es presenten de manera conjunta: com a delictes i com a delictes lleus (en funció dels perjudicis causats).

De l'altra, s'han unificat altres tipologies que tenen un nexa d'unió clar, com els furts i els robatoris en interior de vehicle (que es presenten com a sostraccions en interior de vehicle).

A més, cal anar en compte ja que algunes tipologies recollides al Portal de dades obertes ja es presenten de manera agrupada. Així, els robatoris amb força ressenyats no diferencien el lloc on han passat, de manera que queden agrupats els que han passat en habitatge, en establiments comercials, empreses o altres.

I una darrera observació: el fet que les dades obertes només facilitin dades de les faltes agrupades en quatre categories, però no per tipologies concretes, no permet fer una anàlisi contínua de les faltes penals que, amb la reforma penal de l'any 2015, han passat a ser delictes lleus.

Ara bé, com s'ha comentat a la introducció, a aquest primer document marc el seguiran, més endavant, altres documents per tal d'aprofundir en fenòmens o casuístiques més concretes. En aquests altres documents ja s'utilitzaran dades internes de la Policia de Catalunya, que permeten anàlisis més detallades.

Aquest fet podria implicar que, de vegades, alguns dels sumatoris presentats en l'ISC anual no coincideixin plenament amb els dels estudis sectorials. Aquests desajustos es deuen al fet que la data en què s'obtenen les dades del nucli d'informació policial és diferent de la de la publicació al portal.

Cal tenir en compte que el nucli d'informació policial és una base de dades en constant actualització i, encara que la majoria dels fets penals arriben a coneixement de la policia i s'introdueixen al sistema en poques hores o dies, sovint es denuncien també delictes que han tingut lloc fa un temps, o bé a partir d'investigacions policials es canvien o modifiquen tipificacions penals prèviament enregistrades. Per tant, aquests canvis i aquests fets penals coneguts amb diferència de temps motiven que una mateixa consulta a la base de dades ofereixi resultats diferents.

Atès que els ajustos i variacions acostumen a ser petits o insignificants, les dades publicades al Portal de dades obertes no actualitzen les dades històriques. De la mateixa manera, altres informes publicats de forma puntual o periòdica tampoc no es poden modificar. És per aquests motius que, comparant les dades de diferents fonts d'informació, tant publicades en aquest Informe com en altres espais, s'hi poden observar algunes variacions.

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC)

Les enquestes són instruments de metodologia quantitativa en la investigació social. A diferència dels estudis qualitatius, que faciliten molta informació al científic però proporcionen un grau de precisió més limitat, les enquestes es caracteritzen per l'aplicació d'un procediment estandarditzat per a l'obtenció d'informació (oral i/o escrita) i d'una mostra àmplia (i representativa de la població que s'estudia) de subjectes.

Els principals avantatges d'aquesta metodologia tenen a veure amb el caràcter variat de la informació obtinguda, la possibilitat de comparar resultats de diferents països o zones geogràfiques, o el gran volum d'informació obtinguda a un cost econòmic relativament moderat. No obstant això, les enquestes presenten alguns inconvenients lligats al fet que la informació recollida està condicionada per la veracitat de la informació facilitada per les persones enquestades.

La seguretat pública com a objecte de recerca planteja algunes dificultats concretes, entre les quals destaca l'anomenada "xifra negra". Les dades administratives de què es disposa, ja siguin de procedència policial o judicial, sovint dibuixen un escenari incomplet perquè referencien exclusivament els incidents que arriben a ser comunicats a la policia, o a les autoritats de justícia o a la seva administració en general. No tota la informació és registrada per aquests estaments administratius a través dels procediments pertinents, entre d'altres raons, perquè no tots els actes relacionats amb la seguretat són posats en coneixement d'aquestes instàncies. Entre les motivacions per no denunciar activitat delictiva trobem raons de percepció, quan la víctima no considera que el fet agressor tingui una rellevància prou significativa; de manca de confiança en el sistema judicial; o de privacitat, en aquells casos en què la víctima no vol involucrar la policia. Cal tenir present també que les regles per mesurar què entenem per delictes poden ser diferents en funció del país on ens trobem, cosa que fa més difícil establir comparacions d'activitat delictiva.

Amb la finalitat de complementar la informació policial i radiografiar d'una forma més acurada l'estat de la seguretat pública, en les dècades de 1960 i 1970 i en paral·lel al desenvolupament de la victimologia com a disciplina acadèmica, es comencen a generalitzar les anomenades 'enquestes de victimització', les quals esdevenen una eina important a l'hora d'identificar aspectes del delictes que les dades administratives disponibles no poden capturar fàcilment.

A Catalunya es realitzen tres enquestes de victimització que han acabat esdevenint referents en l'àmbit de tot l'Estat espanyol:

- Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC)
- Enquesta de victimització de l'àrea metropolitana de Barcelona (EVAMB)
- Enquesta de victimització de Barcelona (EVB)

Actualment, l'ESPC té caràcter biennal, mentre que l'EVAMB i l'EVB es duen a terme cada any. Si bé és cert que durant alguns anys l'ESPC i l'EVB van fer-se conjuntament, cosa que va permetre treballar amb mostres més grans, des de 2013 es presenten com a instruments independents amb qüestionaris diferents.

En el present informe s'analitzen les darreres edicions de cadascuna d'aquestes enquestes. Cal matisar que, en els casos de l'EVB i l'EVAMB, les persones enquestades han estat preguntades per fets ocorreguts entre el gener i el desembre de 2020. En el cas de l'ESPC 2020, les persones enquestades són preguntades pels darrers 12 mesos, és a dir, pels fets ocorreguts entre novembre i desembre de 2019 i els mateixos mesos de 2020. La diferència és mínima, però cal tenir-la present a l'hora de fer les anàlisis.

D'aquesta manera, les tres enquestes de victimització referenciades en el present informe, en la seva edició per a l'any 2020, inclouen períodes amb les afectacions ja esmentades relacionades amb l'estat d'alarma i les mesures per contenir i prevenir els efectes de la pandèmia de la covid, especialment el període de confinament que va tenir lloc durant els mesos de març i abril de 2020. Inevitablement, això fa que les anàlisis de les sèries temporals s'hagin de fer amb molta cura i amb la contextualització pertinent. Cal tenir present que aquests mesos de confinament no han afectat de la mateixa manera totes les tipologies delictives i que per tant, si bé és cert que caldria esperar un descens de la victimització en àmbits que exigeixen una certa presencialitat (proximitat contra el patrimoni o seguretat personal, per exemple), en d'altres com les estafes, frauds o enganys realitzats en línia, el confinament no suposa cap obstacle, ans al contrari, en potencia les pràctiques com a conseqüència d'una activitat més gran a la xarxa.

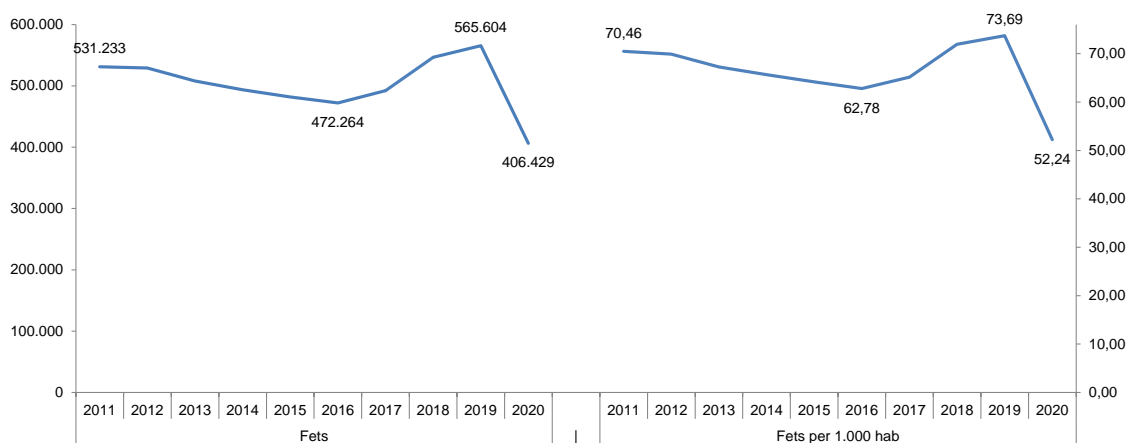
Finalment, des d'un punt de vista metodològic, és rellevant advertir que les diferents enquestes no pregunten pel mateix nombre de fets. Tot i que en línies generals els àmbits són bastant equiparables, hi ha diferències prou significatives que en funció de

les característiques de la victimització registrada en cada edició poden minvar l'eficàcia d'una anàlisi comparada, especialment en allò relatiu a indicadors globals.

5. Fets delictius coneguts a Catalunya fins l'any 2020

Com ja s'ha comentat, les mesures per contenir la pandèmia de la covid i fer-hi front van tenir una conseqüència directa en la delinqüència amb una gran reducció del nombre de fets delictius. Malgrat que els descensos més accentuats es van concentrar en els mesos de març i abril, les dades dels mesos posteriors al confinament estricte també han estat inferiors a les dels mateixos mesos d'anys anteriors en la majoria de territoris. Per tant, s'ha interromput de manera significativa el creixement en la delinqüència que s'havia produït en els tres anys anteriors, amb un descens del 28% en el nombre de fets coneguts.

Gràfic 5. Evolució 2011-2020 del total de fets coneguts a Catalunya

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra i Idescat

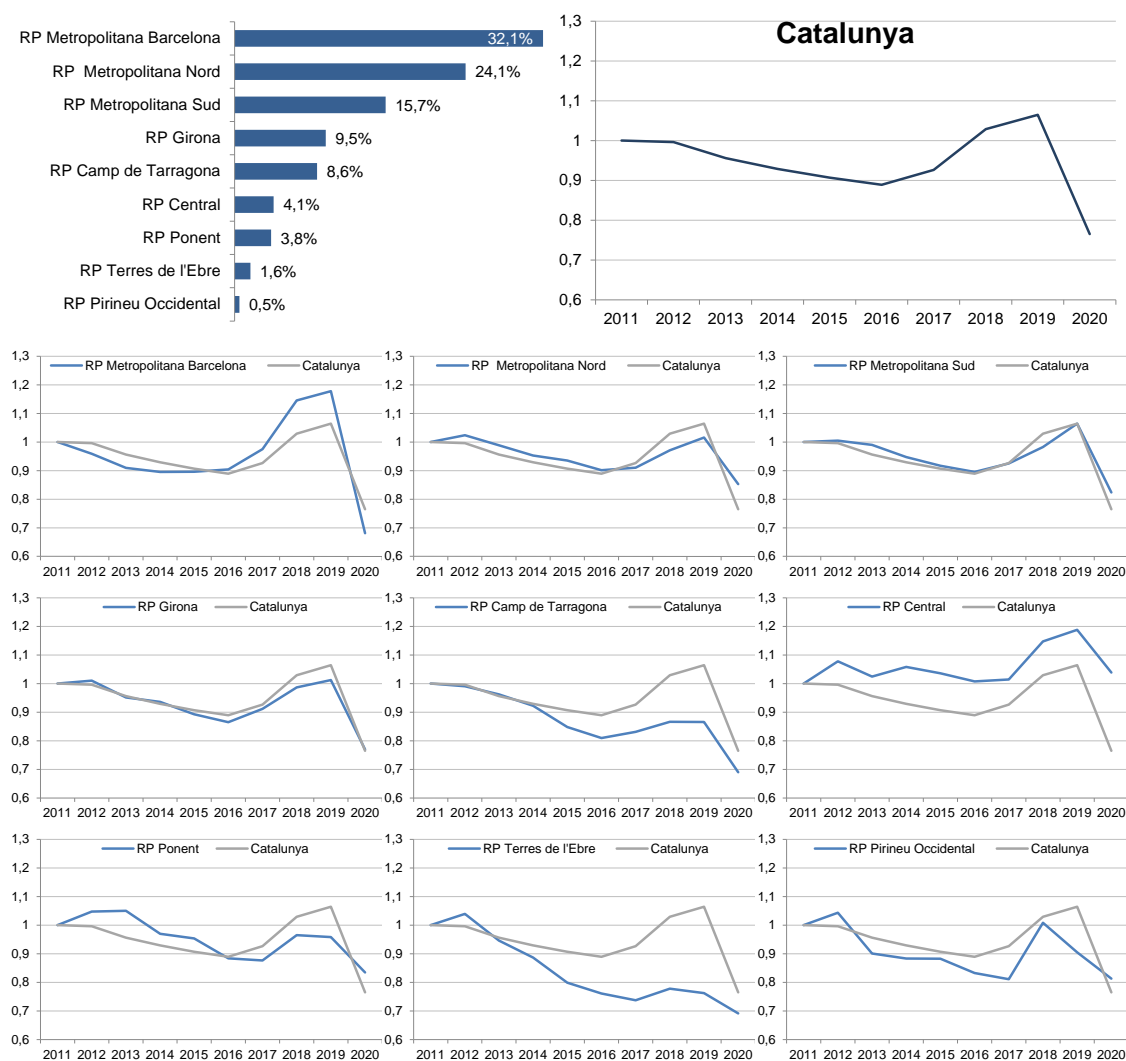
Cal tenir en compte, com s'ha recordat també en anys anteriors, que l'evolució d'aquest indicador global de la delinqüència coneguda per la policia no necessàriament s'ha de reproduir quan s'observa el detall. Com es veurà més endavant, tant l'evolució en alguns àmbits territorials com l'evolució de les tipologies delictives poden tenir diferències significatives respecte a l'evolució del global de la delinqüència coneguda.

La territorialitat

L'excepcionalitat en l'evolució dels fets penals coneguts durant el 2020 ha variat bastant entre les diferents regions policials. El descens més accentuat s'ha produït a la Regió Policial Metropolitana Barcelona, on els fets penals coneguts van baixar un

42,2%. De la resta de les regions, la de Girona, la Metropolitana Sud i la de Camp de Tarragona baixen entre un 20 i un 24%; la Metropolitana Nord, un 16%, i les altres quatre regions, entre un 9 i un 13%. Com a conseqüència d'això, també s'ha modificat la distribució dels fets coneguts entre les diferents regions policials. Els principals canvis s'han produït en les dues regions amb més fets. D'una banda, la Regió Policial Metropolitana Barcelona ha passat de concentrar el 39,9% dels fets penals coneguts a Catalunya el 2019 al 32,1% el 2020. De l'altra, la Regió Policial Metropolitana Nord ha passat de conèixer el 20,6% dels fets denunciats a Catalunya a conèixer-ne el 24,1%. En la resta de regions, tot i que les variacions percentuals són menors i en cap cas s'altera l'ordre, les regions policials Central, Ponent, Terres de l'Ebre i Pirineu Occidental han passat a sumar el 10% del total de fets, de manera que han superat el pes de la Regió Policial de Girona (9,5%) i el de la del Camp de Tarragona (8,6%).

Gràfic 6. Distribució dels delictes coneguts l'any 2020 entre les regions policials i evolució (en base 1) per Catalunya i les regions policials entre 2011 i 2020

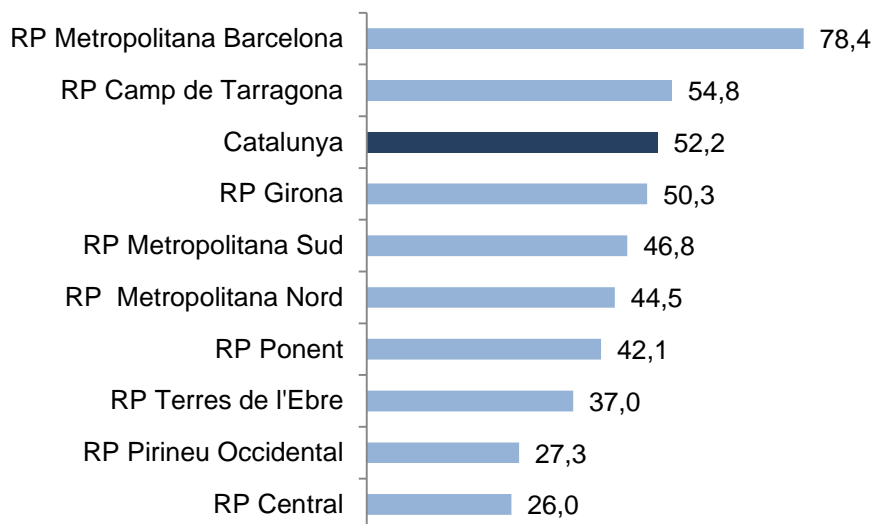
Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

En l'edició anterior de l'ISC es van descriure les principals diferències entre regions policials en l'evolució dels fets penals coneguts entre el 2011 i el 2019. L'evolució del darrer any, malgrat les anomalies, permet fer alguna lectura interessant en comparar la de cada regió amb la del conjunt de Catalunya.

D'una banda, les dues regions que l'any passat tenien una diferència més elevada respecte de la dada de 2011, la RPMB i la RPC, han tingut una evolució prou diferent. Mentre que la RPMB ha tingut el descens més gran i ara passa a ser (amb les RPCT i RPTE) una de les que té un valor més baix respecte de 2011, a la RPC el descens ha estat molt més suau i el 2020 va ser l'única regió en què es van conèixer més fets que el 2011. D'altra banda, les tres regions on hi ha una similitud més gran entre la seva evolució i la del conjunt de Catalunya són la RPMN, la RPMS i la RPG.

Com ja és conegut, la distribució dels fets penals entre les diferents regions policials està directament relacionada amb el pes demogràfic de cada regió. La forma més habitual de ponderar les dades dels fets penals per poder fer comparacions entre diferents territoris és calcular els fets per cada 1.000 habitants.

Gràfic 7. Taxes de fets per cada 1.000 habitants a Catalunya i les regions policials (any 2020)

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

El pes demogràfic

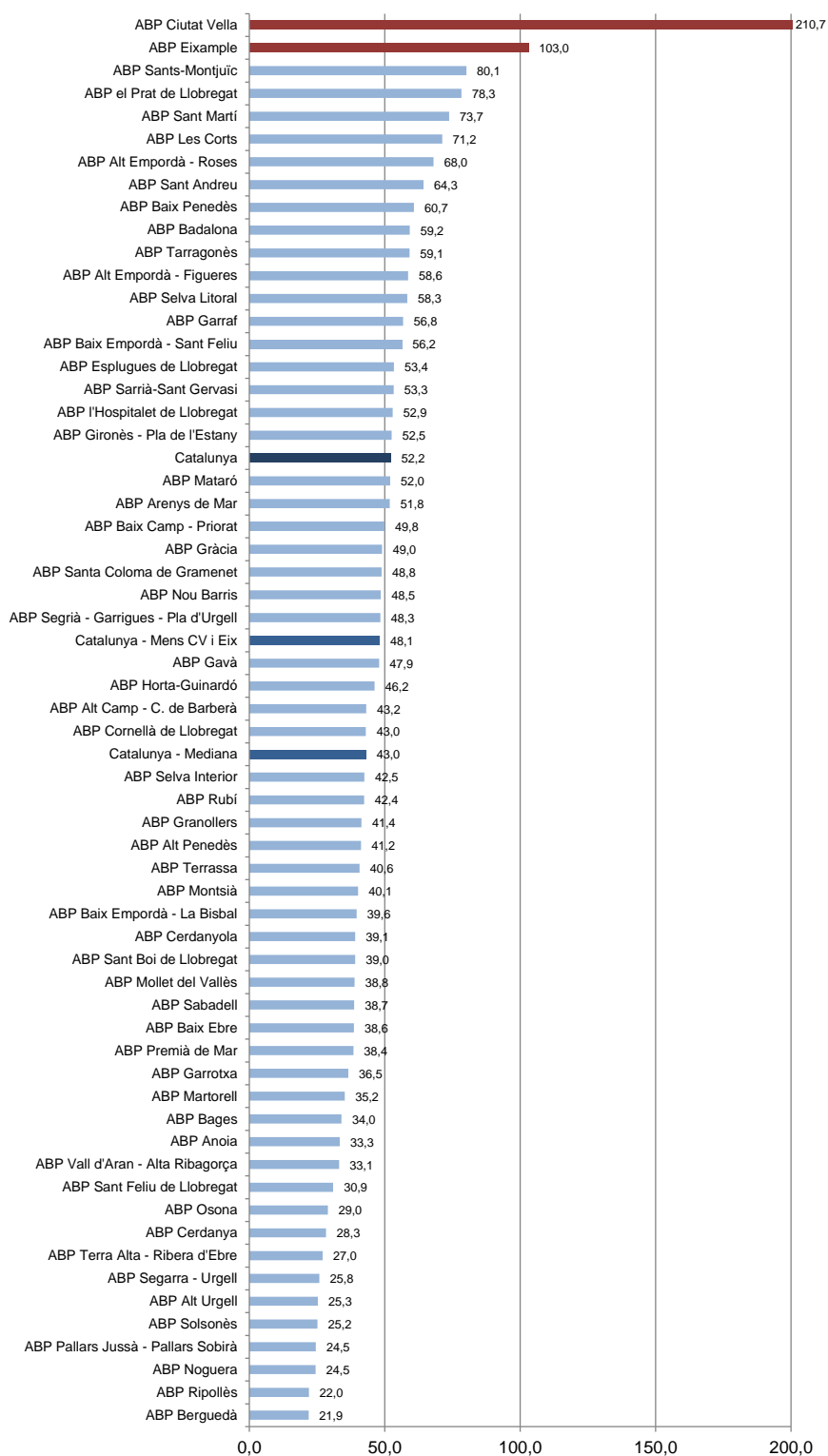
L'edició anterior de l'ISC feia menció d'un factor prou conegut i que a Catalunya té una incidència especial a la Regió Policial Metropolitana Barcelona: a més del pes demogràfic, la població flotant també condiona el nombre de fets penals coneguts per la policia. La pandèmia i els efectes i mesures adoptats han confirmat, encara més, aquesta afirmació. Els descensos més elevats s'han produït a les quatre regions amb una taxa de fet per cada 1.000 habitants més elevada (i on tradicionalment hi ha hagut més turisme estranger), a més de la ja esmentada de la RPMB, la RCT, la RPCT i la RPMS.

Si s'analitzen les dades de les àrees bàsiques policials (ABP), les dues amb una incidència més gran segueixen sent, de manera destacada, les de Ciutat Vella i Eixample, amb valors de 210 i de 103 fets per cada 1.000 habitants, respectivament. Ara bé, cal tenir en compte que en els dos casos la incidència s'ha reduït en més d'un 50%. Malgrat que les ABP amb més fets per 1.000 habitants segueixen sent les que tenen un alt volum de població flotant, algunes han baixat força posicions respecte a l'any anterior.

Aquesta menor incidència de fets en la població flotant també ha provocat que la diferència entre el valor de fet per 1.000 habitants del global de Catalunya i la mediana s'hagi reduït considerablement. Així, si el 2019 la diferència era de 23 punts (73,7 fets per 1.000 habitants i una mediana de 50,5 fets per 1.000 habitants), el 2020 aquesta va ser de menys de 10 punts (52,2 fets per 1.000 habitants al conjunt de Catalunya i una mediana de 43,0).

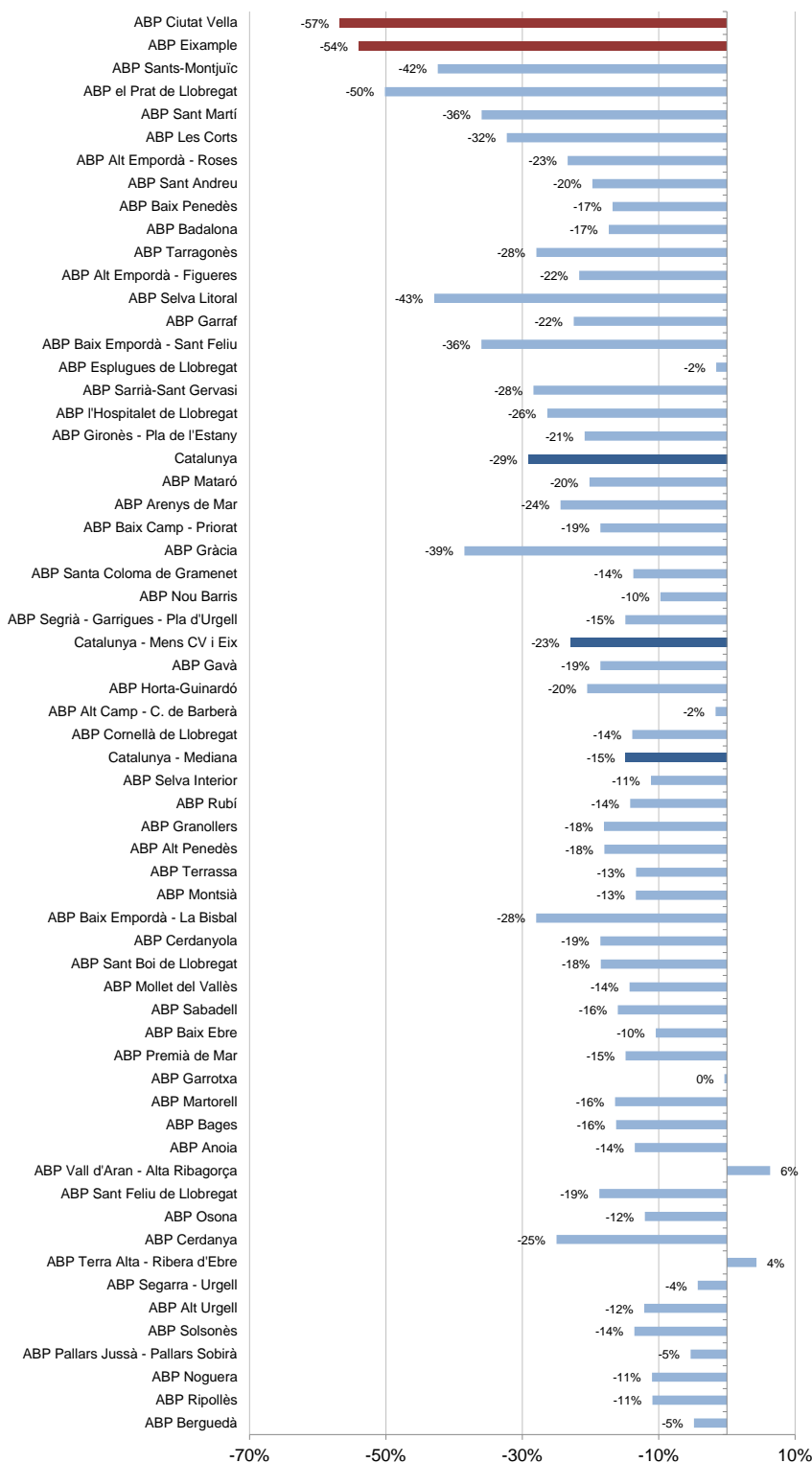

Gràfic 8. Taxes de fets per cada 1.000 habitants a Catalunya i les àrees bàsiques policials. 2020

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

Gràfic 9. Variació de la taxa de fets per cada 1.000 habitants a Catalunya i les àrees bàsiques policials. 2019-2020

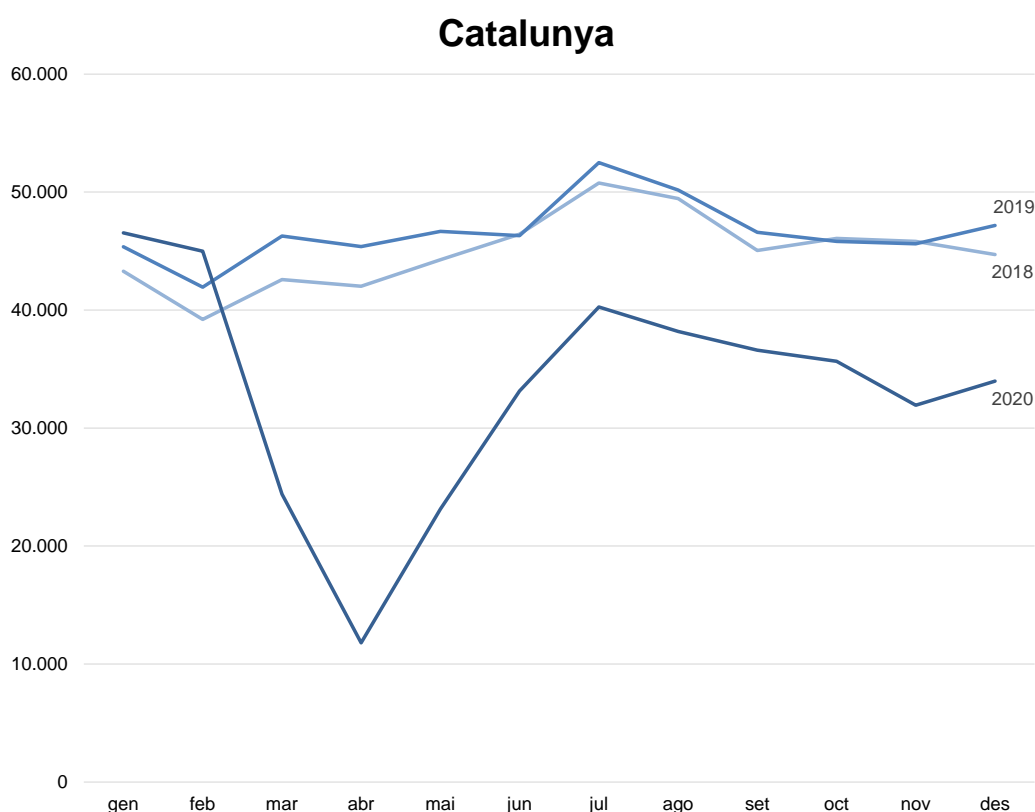
Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

L'estacionalitat

En l'edició anterior de l'ISC es va mostrar com l'estacionalitat és un aspecte que s'ha de considerar en la distribució temporal de la delinqüència coneguda a Catalunya. D'una banda, al conjunt de Catalunya i a les regions amb més turisme s'hi apreciava un increment significatiu de la delinqüència coneguda en el període estival (especialment en els mesos de juliol i agost). De l'altra, hi havia regions on hi havia molta més estabilitat durant tot l'any o, fins i tot, en els mesos estivals es produïa un descens dels fets penals coneguts.

Malgrat que, com s'ha comentat, la principal reducció de la delinqüència es va produir als mesos de març, abril i maig, en el conjunt de Catalunya les dades dels mesos posteriors al confinament també són notablement inferiors a les dels dos anys anteriors. Tot i així, sí que s'observa una quantitat més gran de fets en els mesos d'estiu que en els de la tardor i l'inici de l'hivern.

Gràfic 10. Evolució dels fets coneguts a Catalunya per mesos els anys 2018, 2019 i 2020

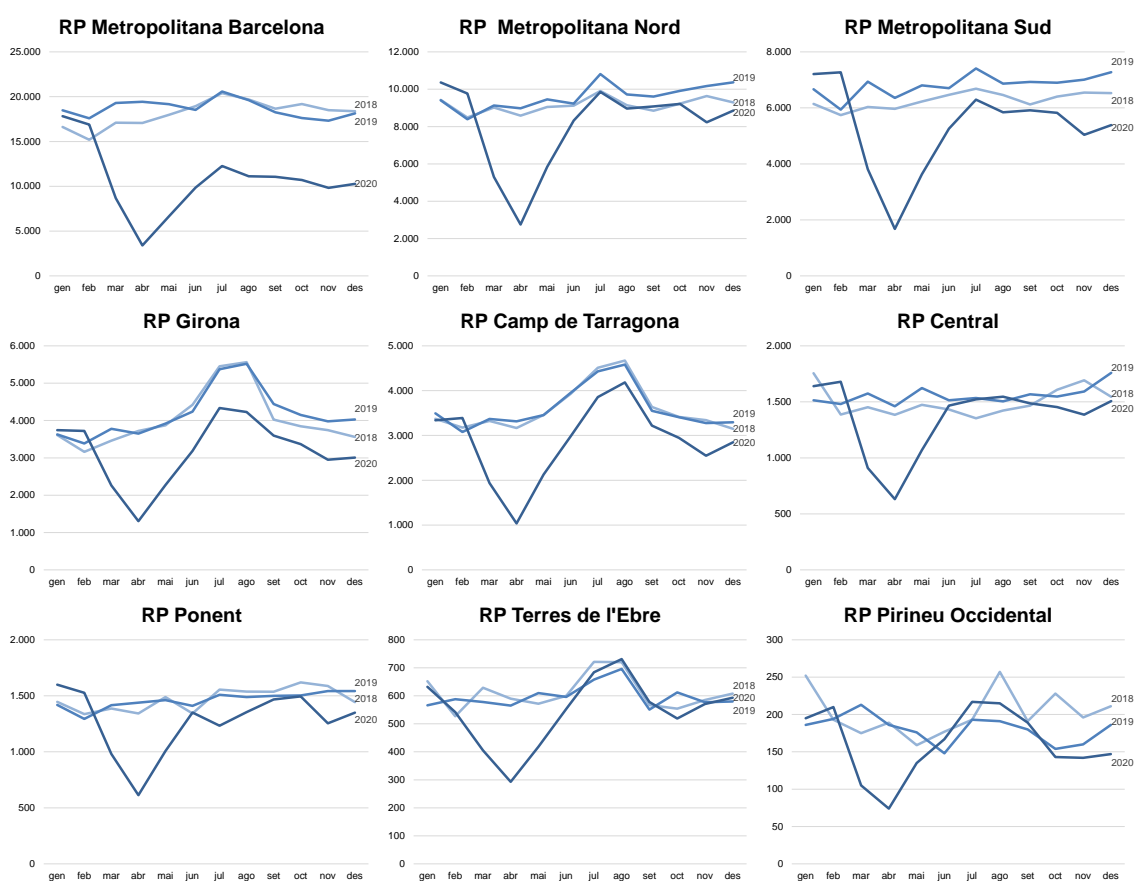

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

Si s'observa l'evolució en les regions policials, es poden comprovar, novament, les diferències entre aquestes i es poden relacionar amb la major o menor presència de turisme. Així, mentre que a les regions policials Metropolitana Barcelona, Girona i Camp de Tarragona l'evolució dels mesos de juny a desembre està clarament per sota de les dades d'anys anteriors, en la resta de les regions les dades d'aquests mesos ja es van acostar a les de 2018 i 2020 o les van superar.

Val a dir que, en la majoria de les regions, els mesos de juliol i agost superen en fets als dels mesos d'octubre a desembre, la qual cosa podria estar relacionada igualment amb el turisme, que en aquest cas va estar limitat al provinent de Catalunya i de la resta de l'Estat.

Gràfic 11. Evolució dels fets coneguts a les regions policials per mesos els anys 2018, 2019 i 2020

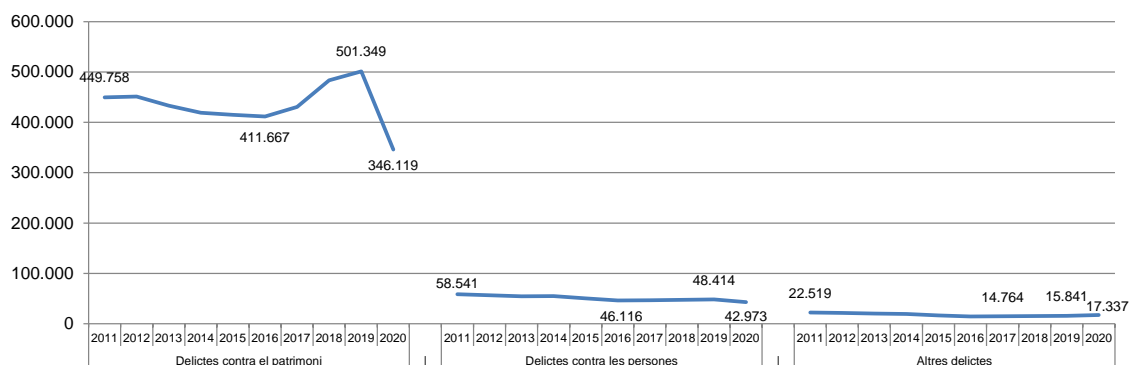
Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

Tipologia dels fets penals

Quant a la distribució dels tipus penals, malgrat els efectes de la pandèmia, la gran reducció en el nombre de fets es va produir en els fets contra el patrimoni (que es van

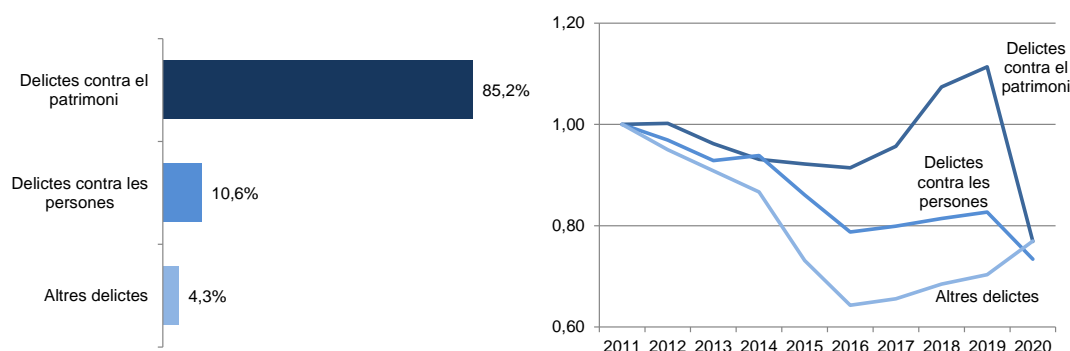
reduir en un 31%), mentre que els delictes contra les persones van disminuir un 11% i els altres delictes van augmentar un 9%. No obstant això, la majoria dels fets coneguts per la Policia de Catalunya van seguir sent els que atempten contra el patrimoni, (85,2%), mentre que els delictes contra les persones van representar el 10,6% del total, i el 4,3% va correspondre a altres tipologies delictives.¹¹

Gràfic 12. Evolució 2011-2020 dels delictes contra el patrimoni, contra les persones i els altres delictes coneguts a Catalunya

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

Gràfic 13. Distribució dels delictes coneguts l'any 2020 entre les principals categories de delictes i evolució (en base 1) d'aquestes categories entre el 2011 i el 2020

¹¹ Aquestes tres categories no apareixen exactament al Codi penal; es correspondrien amb la següent equivalència:

Els delictes contra el patrimoni són els que corresponen al títol XIII del llibre II i, fins al 2015, les faltes contra el patrimoni del títol II del llibre III.

Els delictes contra les persones són els delictes tipificats entre els títols I i XII del llibre II i, fins al 2015, les faltes contra les persones del títol I del llibre III.

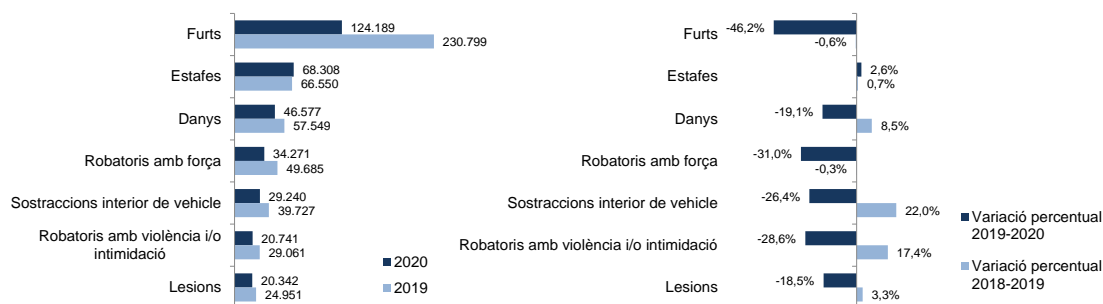
Els altres delictes serien la resta de fets penals recollits al Codi penal.

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

Entre les tipologies delictives més denunciades, els furts són les que experimenten un descens més considerable, d'un 46,2%, seguides dels robatoris amb força amb un 31%. En el primer dels casos, la menor activitat a la via pública i als comerços genera menys víctimes potencials per aquest tipus de fets i també una percepció de més possibilitat de ser descoberts en els delinqüents.

Per contra, de les set tipologies penals amb més nombre de fets, les estafes són l'única que va augmentar el 2020, en concret un 2,6%. Encara que l'augment pot no semblar gaire significatiu, cal recordar que, després d'uns anys de gran creixement, el 2019 només havia augmentat el 0,7%. Amb la informació disponible amb dades obertes que s'està utilitzant per elaborar aquest informe no es pot concretar més informació sobre les tipologies d'estafes, però sembla lògic pensar que aquest increment està especialment concentrat en aquelles que es produeixen en un entorn digital i, en conseqüència, es podria relacionar també amb l'augment de les compres per internet i l'increment de consum digital que es va produir l'any 2020.

Gràfic 14. Tipologies delictives més denunciades a Catalunya els anys 2019 i 2020 i variacions dels darrers dos anys

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

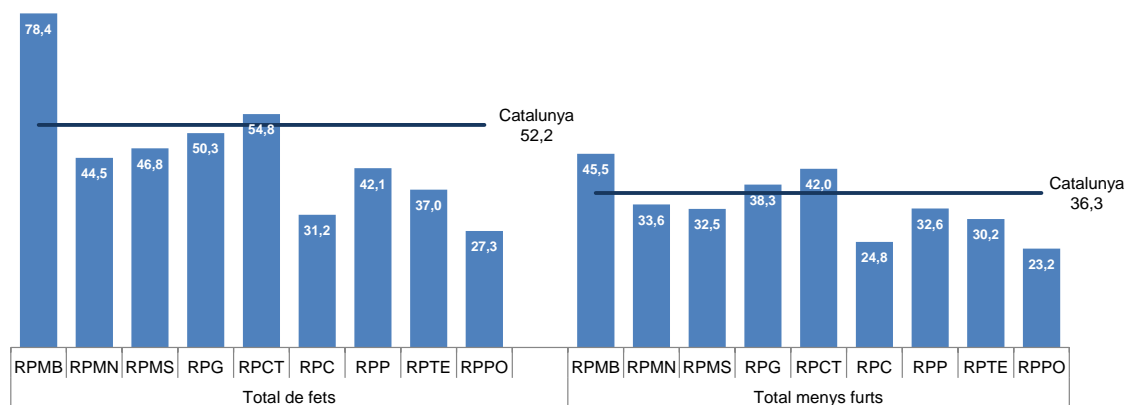
Pel que fa a l'increment en la categoria d'altres delictes, cal dir que aquesta es concentra en els delictes de resistència i desobediència a l'autoritat i a agents de l'autoritat, que, en conjunt, van passar de 1.038 a 2.478 i que, novament, es relacionen amb les mesures decretades per contenir la pandèmia i en el control d'aquestes mesures.

En relació amb el gran descens dels furts, aquest també es pot observar si es repeteix l'anàlisi realitzada l'any anterior, en què es comparava el total de fets amb el total de fets menys els furts. El 2019, els furts representaven en el conjunt de Catalunya 30,4 fets per cada 1.000 habitants, de manera que la taxa global de fets per 1.000 habitants era de 74,4, mentre que la del total menys els furts era de 44,0. El 2020 aquesta diferència s'ha reduït gairebé a la meitat, ja que pel total de fets a Catalunya ha estat de 52,25 fets per 1.000 habitants i en el total de fets menys furts, de 36,3, cosa que representa que els furts han estat 15,9 fets per cada 1.000 habitants. En conseqüència, en no ser el valor de la RPMB tan extrem, la taxa de fets de Catalunya no s'allunya tant de la de la resta de regions policials.

Com s'ha vist en el gràfic 7, en comparar les taxes de fets per cada 1.000 habitants, s'observa que les regions policials Metropolitana Barcelona i Camp de Tarragona es troben per sobre del valor per al conjunt de Catalunya. La primera té una diferència de 26,2 fets per cada 1.000 habitants amb la de Catalunya, i la segona, de 2,6 fets per cada 1.000 habitants. Les dues regions amb menys fets per 1.000 habitants van ser Pirineu Occidental i Central, amb pràcticament la meitat de la dada de Catalunya i gairebé una tercera part de la incidència dels fets penals en la població de Barcelona.

Si es treuen els furts del total de fets, encara que Barcelona continua sent la regió policial amb la taxa de fets per cada 1.000 habitants més alta, les diferències amb el Camp de Tarragona i Girona disminueixen notablement. Les regions Central i Pirineu Occidental segueixen sent les que tenen un menor nombre de fets, però en aquest cas la diferència amb Barcelona es redueix a la meitat.

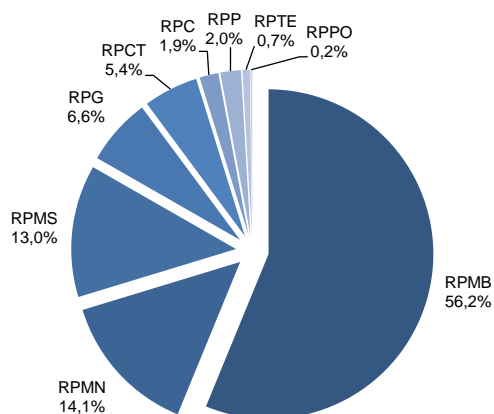
Gràfic 15. Taxes de fets per 1.000 habitants a les diferents regions policials i al conjunt de Catalunya l'any 2020. Total de fets i total menys els furts

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra i Idescat

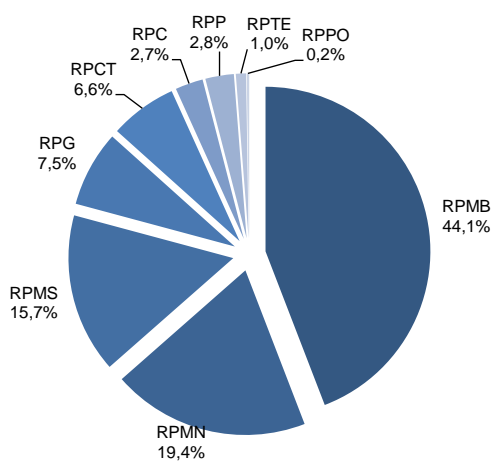
En termes percentuals, els furts de la RPMB han passat de suposar el 56,2% del total de furts al 44,1%.

Gràfic 16. Distribució dels furts coneguts l'any 2019 entre les diferents regions policials

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

Gràfic 17. Distribució dels furts coneguts l'any 2020 entre les diferents regions policials

Font: Dades obertes de Mossos d'Esquadra

Les violències masclistes

Cal tenir present que les violències masclistes engloben diferents tipologies delictives que s'esdevenen en l'àmbit de la parella (o exparella), en l'àmbit laboral, en l'àmbit familiar i en l'àmbit sociocomunitari. De fet, inclouen des de la violència de gènere, l'assetjament sexual en l'àmbit laboral o les agressions sexuals fins al tràfic d'éssers humans, entre altres fets delictius.

L'estructura de les dades delinqüencials pel que fa a l'agrupació dels fets penals limita i dificulta la possibilitat de portar a terme una translació als diferents àmbits que s'han anomenat anteriorment, element en què es treballa per poder fer factible aquest traspàs de dades per a una anàlisi correcta amb aquesta aproximació més global del fenomen.

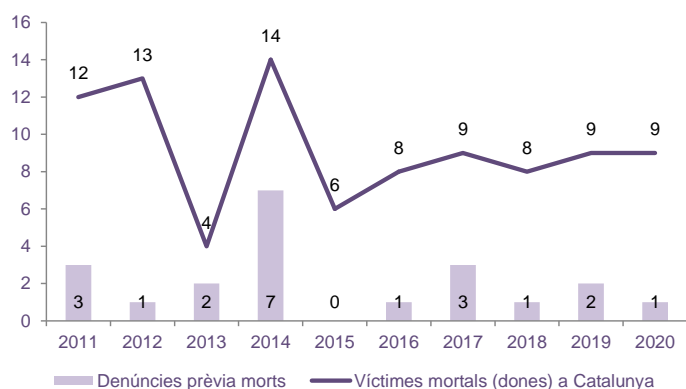
Com en l'edició de 2019, l'ISC se cenyirà, principalment, a dos tipus de violències masclistes, les que es produeixen en l'àmbit de la parella i exparella i les agressions sexuals. En aquest sentit, la informació que es planteja a continuació es podrà complementar més endavant amb un informe específic sobre l'edició 2019 de l'Enquesta de violències sexuals de Catalunya.

En línia amb l'esperit d'utilitzar dades obertes en aquest document, el Departament d'Interior publica també dades sobre violència masclista i domèstica¹² que ens permeten fer un breu apunt sobre l'evolució d'aquests fets en els darrers anys a Catalunya.

---

¹² Estadística sobre violència masclista i domèstica. Departament d'Interior
<https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/seguretati/violencia_masclista/estadistica-sobre-violencia-masclista-domestica/>

Gràfic 18. Víctimes mortals de violència masclista en l'àmbit de la parella. 2011-2020

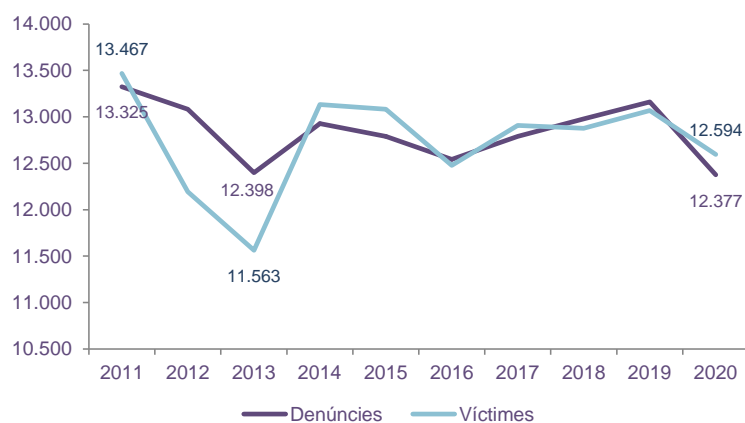

Font: Estadística sobre violència masclista i domèstica. Departament d'Interior

La xifra més greu que esdevé la manifestació més extrema de les violències masclistes són les dones assassinades a mans de les seves parelles o exparelles. Aquests casos posen de relleu la virulència d'aquesta violència.

El nombre de víctimes mortals ha tingut variacions mínimes en els darrers cinc anys, i també es manté la tendència de manca d'una denúncia prèvia en la major part d'aquestes víctimes mortals. Des de 2011, ja hi ha hagut 92 víctimes mortals de violència masclista a Catalunya en l'àmbit de la parella, de les quals només 21 (el 23%) havien presentat denúncia. El fet que més de tres quartes parts de les víctimes no l'haguessin presentat recorda la gran quantitat de casos que encara resten invisibilitzats sense ser denunciats i que és, per tant, un fenomen on la xifra negra mostra uns valors molt elevats.

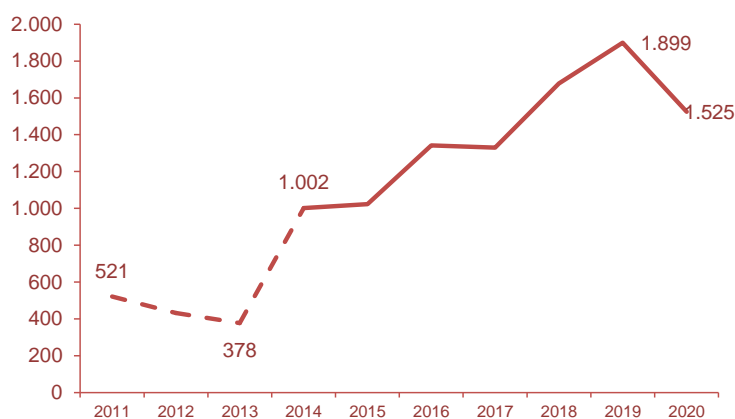
Gràfic 19. Evolució de les denúncies i les víctimes de violència masclista en l'àmbit de la parella. 2011-2020

Font: Estadística sobre violència masclista i domèstica. Departament d'Interior

El 2020 es va trencar, també, la tendència a l'alça dels tres anys anteriors en el nombre de denúncies i de víctimes de violència masclista en l'àmbit de la parella. Ara bé, aquests descensos, del 6% en el nombre de denúncies i del 3,6% en el nombre de víctimes, no són tan accentuats com en d'altres tipologies penals que s'han vist fins ara.

Gràfic 20. Fets de violència masclista àmbit social o comunitari. Agressions i abusos sexuals¹³

Font: Estadística sobre violència masclista i domèstica. Departament d'Interior

Fora de l'àmbit de la llar, podem observar que els casos de violència sexual també són delictes d'una extrema gravetat per l'elevat impacte traumàtic que suposen. En aquest cas, cal diferenciar les dades de 2011 a 2013, quan només es comptabilitzaven les agressions sexuals patides per víctimes de 13 anys o més, de les de 2014 en endavant, quan s'incorporen la totalitat d'agressions i abusos sexuals. Aquest canvi en el recompte explica l'augment que es produeix entre els anys 2013 i 2014.

L'any 2020, s'ha produït un descens de gairebé el 20% en els casos d'agressions i abusos sexuals en l'àmbit social o comunitari. En aquest cas, el descens sí que és

---

¹³ L'any 2014 es va ampliar la tipologia de fets: a les agressions sexuals i les agressions sexuals amb penetració, s'hi afegien les agressions sexuals (víctima menor 13 anys), abusos sexuals, abusos sexuals (víctima menor 13 anys), abusos sexuals amb penetració, i assetjament sexual.

significatiu, tot i que el nombre de casos de 2020 se situa entre els de 2017 i 2018. A diferència dels casos en l'àmbit de la parella, en aquests fets comptabilitzats en l'àmbit comunitari, la reducció d'interacció social i les mesures adoptades per contenir la pandèmia sí que poden haver incidit en la reducció de casos.

Tal com ja s'ha exposat anteriorment, la informació plantejada es podrà complementar amb els resultats de l'Enquesta de violències sexuals de Catalunya (edició 2019).

6. Informació sobre la seguretat a partir de les enquestes

L'ESPC, en l'edició de 2020, pregunta per 35 fets agrupats en 7 àmbits. D'aquests, 30 són fets victimitzables, mentre que els 5 restants són destrosses o actes de vandalització. En alguns casos com l'àmbit del vehicle convé separar els fets de les destrosses per tal que aquestes, molt més presents en termes quantitius, no sobredimensionin els indicadors globals d'àmbit.

Taula 2. Àmbits de fets i fets victimitzables a les preguntes de l'ESPC 2020

Àmbit de la victimització	Fets victimitzables	Àmbit de la victimització	Fets victimitzables
Vehicle	Robatori/s del vehicle	Proximitat	Atracament
	Intent/s de robatori del vehicle		Intent d'atracament
	Robatori/s d'objectes de l'interior del vehicle		Estrebada
	Robatori/s d'accessoris del vehicle		Intent d'estrebada
	Destrossa/es d'objectes o d'accessoris del vehicle		Robatori de bossa o cartera
Domicili	Robatori al domicili		Intent de robatori de bossa o cartera
	Intent de robatori al domicili		Robatori de telèfon mòbil
	Destrosses al domicili		Intent de robatori de telèfon mòbil
Segones residències	Robatori a la segona residència		Robatori d'altres objectes sense violència ni amenaces
	Intent de robatori a la segona residència		Intent de robatori d'altres objectes sense violència ni amenaces
	Ocupació de la segona residència		Li han fet malbé o destrossat intencionadament objectes que portava
	Destrosses a la segona residència		Estafa, frau o engany

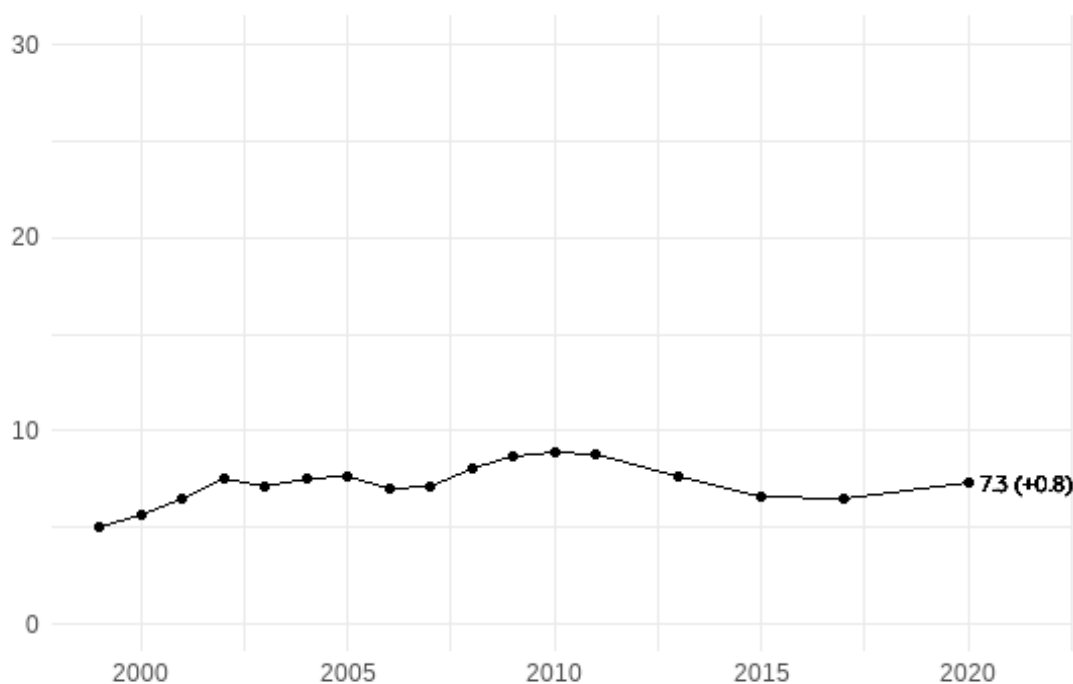
Àmbit de la victimització	Fets victimitzables	Àmbit de la victimització	Fets victimitzables
Negoci urbà	Robatori violent o atracament Intent de robatori violent o atracament Robatori sense violència ni intimidació Intent de robatori sense violència, força, intimidació Destrosses a l'establiment o als productes	Persones	Agressions físiques (bufetades, cops, empentes...) Intents d'altres tipus d'agressions físiques Amenaces, coaccions o intimidacions

El treball de camp es va realitzar del 5 de novembre al 15 de desembre de 2020 i la mostra va ser de 7.900 persones de 16 anys o més. El mostreig va ser estratificat en nou àmbits territorials (corresponents a les regions policials) i es van fixar quotes creuades per sexe i edat.

El record espontani

La primera pregunta de l'ESPC pretén copsar com de present és el record de la victimització en la persona entrevistada. Parlem de record espontani en contraposició a record induït en la mesura que no referenciem cap fet concret. Amb aquesta pregunta no es mesura el percentatge de gent victimitzada, sinó el percentatge de persones que de manera immediata recorden haver estat víctimes d'algun delictes. Aquest indicador ens informa sobre l'impacte que determinats fets han tingut sobre les persones i, per tant, indirectament, informa també de la gravetat de la victimització registrada.

Gràfic 21. Record espontani (%). Catalunya

Font: ESPC 2020

El percentatge de persones que recorden espontàniament haver estat víctimes d'algun fet delictiu els darrers 12 mesos ha trencat la tendència a la baixa que s'estava experimentant en les darreres edicions. Enguany, el percentatge se situa en el 7,3%, mentre que en les dues edicions immediatament anteriors la xifra va ser de 6,5 i 6,6, respectivament.

Cal tenir presents dues qüestions. En primer lloc, el percentatge continua sent prou baix: només un 7,3% de les persones enquestades recorda la seva victimització sense necessitat de rebre una llista de fets. D'això, se'n deriva que la intensitat de la victimització, la seva gravetat si es vol, és relativament baixa. En segon lloc, aquest increment del record espontani pot estar relacionat amb l'augment de la victimització que presenta l'edició de 2020 i del qual es parlarà en el punt següent. Sembla lògic pensar que si augmenta la victimització, el percentatge de persones que han patit com a mínim un fet considerat delictiu, també ho faci la gent que en té record. Aquesta correlació té matisos, ja que podria augmentar només la intensitat de la victimització i no el volum de fets o el nombre de persones que els han patit. No obstant això, aquest lleuger augment podria estar relacionat amb l'índex de victimització.

Finalment, analitzant els punts que separen el record espontani del percentatge de victimització, en l'edició ESPC 2020, aquesta distància és de 20,3, mentre que en l'edició de 2017 i 2015 se situa en 19,4 i 13,4, respectivament. Així doncs, s'observa com, en termes relatius, malgrat l'augment del percentatge global, el nombre de gent que recorda espontàniament la seva victimització en relació amb el total de persones que n'ha patit d'algun tipus és més baix.

La victimització delictiva

És necessari fer un aclariment previ a l'anàlisi de les prevalences de la victimització delictiva. Un dels problemes que plantegen les sèries temporals llargues en relació amb els indicadors globals és el de la modificació de les llistes de fets pels quals es pregunta. Idealment, per tal de comparar coses iguals al llarg del temps interessa no fer cap modificació, és a dir, preguntar sempre pels mateixos fets. No obstant això, la realitat és canviant i sovint cal incorporar nous àmbits o fets per tal de copsar millor la realitat objecte d'anàlisi.

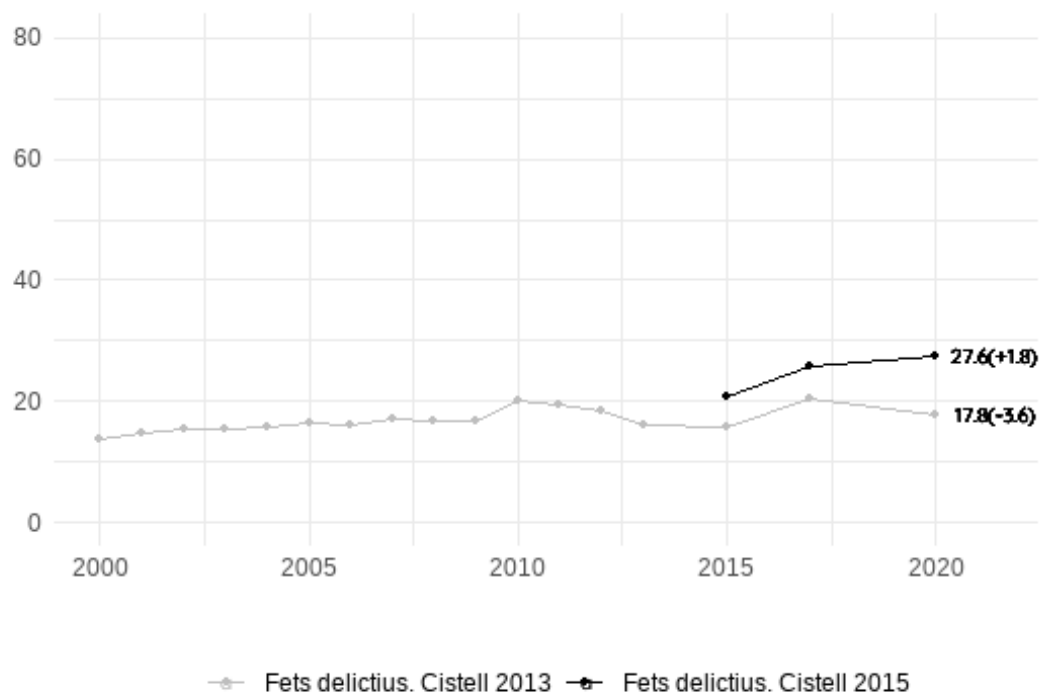
L'ESPC, en l'edició de 2015, incorpora alguns fets importants com les estafes, frauds o enganys o l'ocupació de les segones residències, entre d'altres. Aquesta modificació suposa que les anàlisis d'indicadors globals com les prevalences de victimització exigeixen diferenciar dos cistells de fets (2013 i 2015), que permetin veure com es comportaria la sèrie històrica sense la introducció de nous fets, i quina evolució presenta aquesta amb el nou catàleg.

L'índex de victimització delictiva a Catalunya per a l'edició de 2020, és a dir, el percentatge de persones que van patir com a mínim un fet considerat delictiu, és del

27,6% per al cistell de 2015 i del 17,8% per al de 2013. En el primer cas s'aprecia un augment d'1,8 punts respecte a l'edició de 2017, mentre que en el segon supòsit, el cistell de 2013, la disminució de la victimització és de 3,6 punts.

Gràfic 22. Índex victimització delictiva (%). Catalunya.

Font: ESPC 2020

Si es comparen els índex de victimització presentats per les diferents enquestes es pot arribar a les mateixes conclusions. Malgrat que la victimització a Barcelona sempre s'ha manifestat lleugerament per damunt de la victimització global a Catalunya, les dades de 2020 la situen 4 punts per sota. Aquest canvi s'explica per la diferència de fets pels quals pregunta cada un d'aquests instruments. En els casos de l'EVB i l'EVAMB les estafes, fraus o enganys no apareixen com a fets del seu catàleg, mentre que l'ESPC sí que els va incloure en el seu cistell a partir de l'any 2015 i els ha mantingut fins a la darrera edició. Tenint en compte que aquests fets han experimentat un gran augment, això explicaria que la victimització global de Catalunya per a 2020 superi els resultats de Barcelona.

Taula 3. Evolució de l'índex de victimització (%) ESPC, EVB i EVAMB. 2015-2020¹⁴

Enquesta	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ESPC	20,6	-	25,9	-	-	27,6
EVB	23,1	24,9	25,6	31,8	30,9	23,5
EVAMB	20,6	22,6	23,5	25,9	27,2	20,2

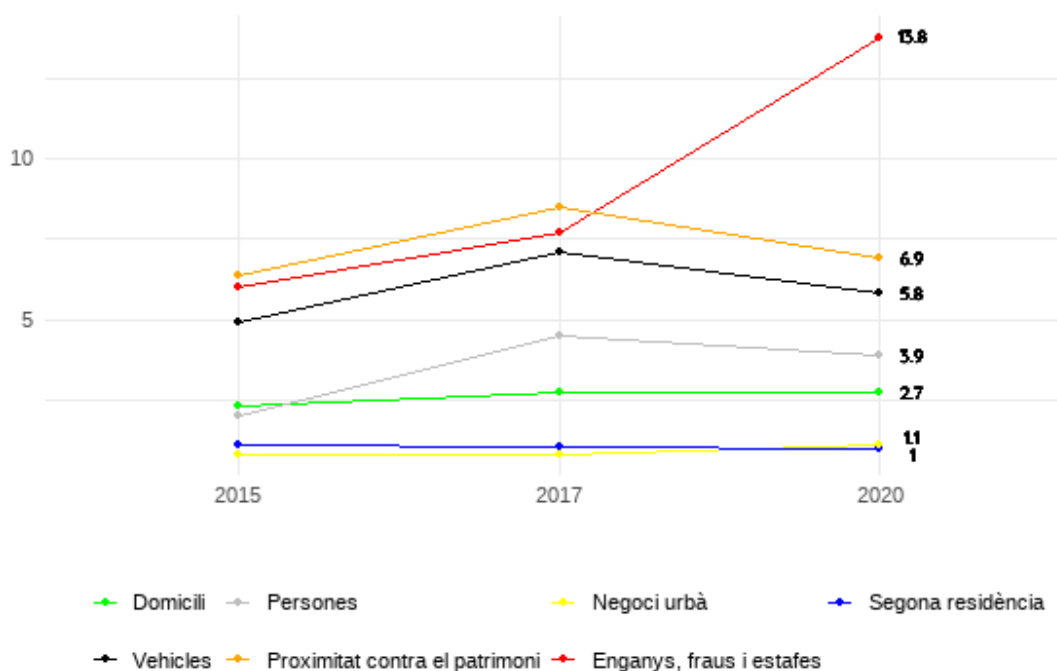
Font: ESPC, EVB i EVAMB

Com es pot deduir, el cistell 2015 inclou fets que en la darrera edició de 2020 han estat especialment rellevants. En concret, com es mostra en el gràfic següent, les estafes, fraus o enganys experimenten en aquesta edició una pujada molt significativa en relació amb l'edició anterior.

---

¹⁴ La taula recull la numeració dels anys als quals pertanyen els fets referenciats. Cal tenir present que l'EVAMB i l'EVB, en els seus informes de resultats, utilitzen l'any de realització del treball de camp. En el cas de l'ESPC la referència anual emprada és la de l'any pel qual es pregunta. D'aquesta manera, el registre de victimització pels fets de 2020 es troba a ESPC 2020 i a EVAMB 2021 i EVB 2021.

Gràfic 23. Índex victimització delictiva per àmbit (%) Catalunya

Font: ESPC 2020

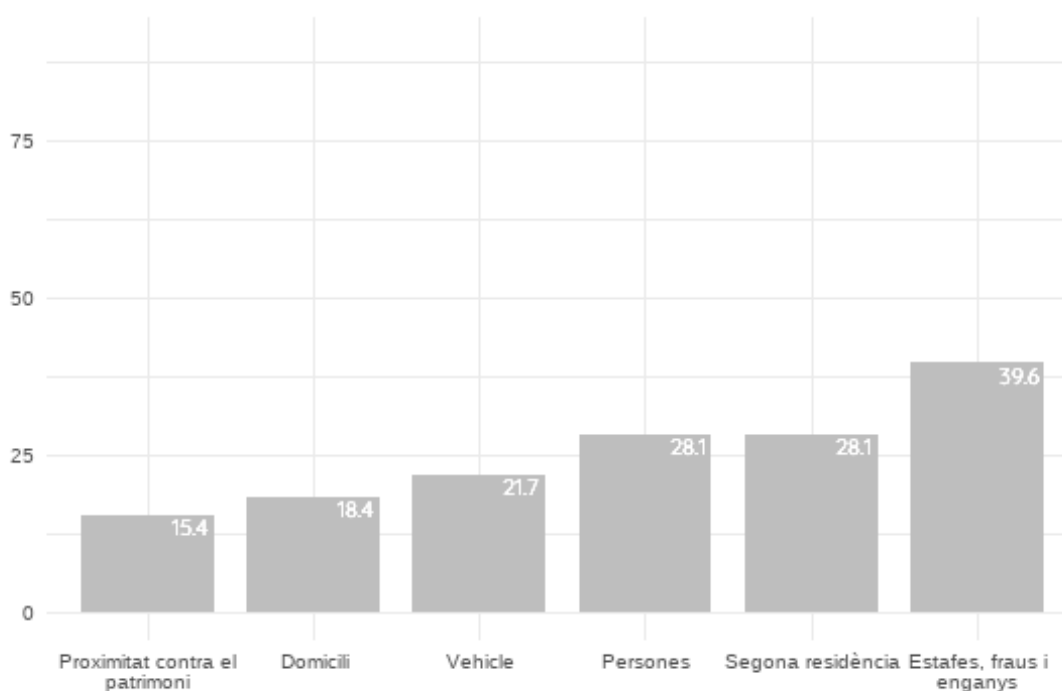
Tots els àmbits es mantenen estables o a la baixa llevat de les estafes, frauds i enganys, que experimenten un increment de 6,1 punts respecte de l'edició anterior. Els mesos de confinament explicarien aquest increment, així com el descens en els àmbits de proximitat contra el patrimoni, vehicles o persones, formats per fets més condicionats per la presencialitat de la víctima i l'infractor.

En aquest sentit, per tal de copsar com el confinament podia distorsionar el repartiment "típic" de la victimització per àmbits, l'edició de l'ESPC per al 2020 va incloure una pregunta per a aquells casos en què la persona entrevistada manifestava haver patit algun fet d'algun àmbit. En concret, es demanava si algun dels fets havia ocorregut durant els mesos de confinament. Les respostes registrades mostren quins són els àmbits amb percentatges més elevats durant aquell període.

Una altra informació rellevant que proporciona l'ESPC en relació amb les estafes, frauds o enganys té a veure amb el mitjà a través del qual s'han perpetrat. En la darrera edició es comprova que el 66,3% s'havien dut a terme per algun canal en línia, el 14,1% de manera presencial i el 12,9%, telefònicament. Una primera conclusió està relacionada amb el que s'apuntava en paràgrafs anteriors: el creixement de l'activitat a la xarxa durant els mesos de confinament va obrir una finestra d'oportunitat per a

determinades pràctiques delictives. Si bé és cert que en bona mesura aquest increment pot seguir aquest raonament, cal destacar que en l'edició de 2017 ja s'apreciava un predomini de les estafes, frauds o enganys comesos en línia i se situaven al voltant del 40%, davant dels casos comesos telefònicament i presencialment, amb un 25% per a cada un d'aquests. Així doncs, sembla que el confinament ha contribuït a consolidar l'espai de la xarxa com un nou escenari de victimització, per bé que la tendència s'està manifestant ja fa uns anys.

Gràfic 24. Fets ocorreguts durant el confinament (%). Catalunya, 2020

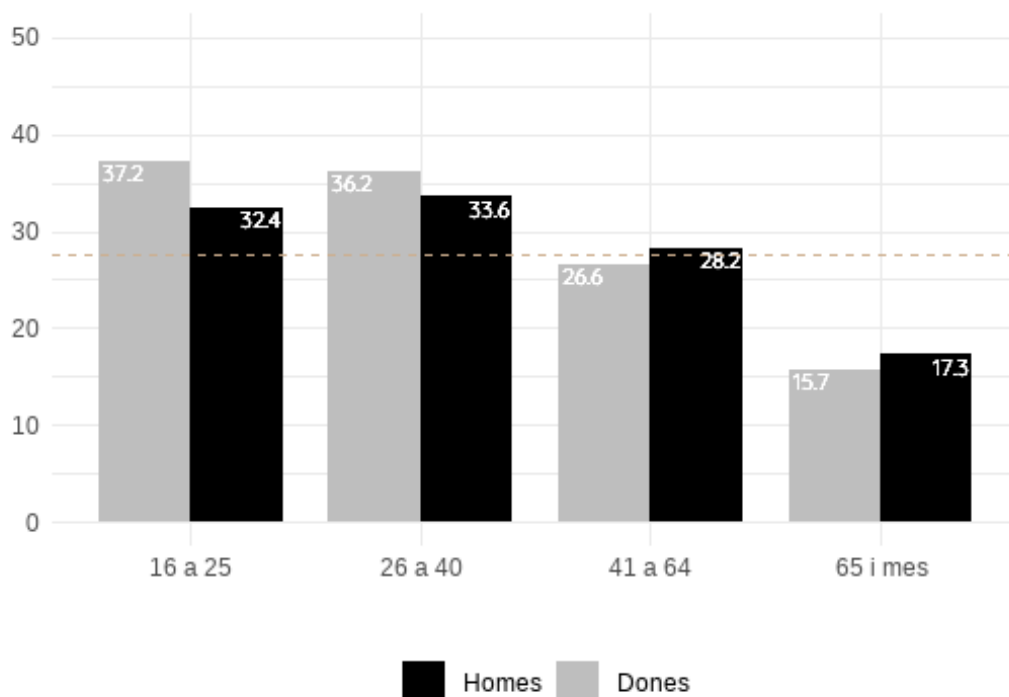
Font: ESPC 2020

Pel que fa a la victimització per sexe, les diferències entre homes i dones són mínimes, 27,9% per als primers i 27,3% per a les segones. En relació amb els grups d'edat, la franja de persones entre 41 i 64 anys és la que experimenta una pujada més gran en relació amb el 2017, en concret de 4,8 punts, i se situa en 27,4. No obstant això, els grups més joves, de 16 a 25 i de 26 a 40 anys, continuen sent les franges amb un percentatge més elevat de persones victimitzades dins el grup d'edat. D'aquesta manera, el 34,7% del joves de 16 a 25 anys han patit com a mínim un fet considerat delictiu, i un 34,9% les persones de 26 a 40 anys.

Així doncs, atenent que l'índex mitjà de victimització és del 27,6%, es pot concloure que les franges d'edat més joves estan per damunt de la mitjana. D'altra banda, les

dones estarien lleugerament més victimitzades en grups d'edat més joves, mentre que en els grups d'edat més gran són els homes els qui estan per sobre. El grup d'edat de les persones més grans és el que mostra un nivell més baix de prevalença de victimització: el 16,5% de les persones enquestades en aquest grup van patir com a mínim un fet. Així mateix, aquesta franja és la que presenta una evolució més estable en la sèrie temporal.

Gràfic 25. Índex victimització delictiva per grup d'edat i sexe (%). Catalunya

Font: ESPC 2020

La denúncia

L'índex de denúncia representa el percentatge de fets considerats delictius que han estat denunciats. No tindria sentit que la seva construcció fos a partir de tots els fets, ja que no cal esperar denúncia d'un fet que no ha estat considerat delictiu. D'altra banda, amb la finalitat d'evitar malentesos en relació amb què s'ha de considerar un fet denunciat, l'ESPC pregunta si el fet es va denunciar signant un document davant la policia o el jutjat.

Cal ser molt curós, una vegada més, a l'hora de comparar índex de denúncia de diferents enquestes. Aquest indicador es mostra molt sensible a les diferències entre tipologies delictives. Típicament, fets relacionats amb el domicili o les segones

residències acostumen a ser més denunciats, mentre que d'altres com les estafes, frauds o enganys, ja sigui perquè en molts casos es reben com a incidències menors, ja sigui per un component de vergonya associada al reconeixement d'un engany, mostren valors més baixos. Així doncs, pel que fa a l'índex de denúncia cal parlar de *xifres negres*, en plural, donat que el comportament varia considerablement en funció de l'àmbit o tipologia delictiva de què parlem.

Finalment, convé recordar una darrera qüestió. Un descens de l'índex de denúncia suposaria una disminució dels fets posats en coneixement de la policia o els jutjats en relació amb els fets considerats delictius. En cap cas això ha de suposar una disminució de la victimització. En d'altres paraules, un augment de l'índex de victimització pot compartir protagonisme amb un descens de l'índex de denúncia i viceversa.

La següent taula mostra l'evolució de l'índex de denúncia per a cada una de les enquestes referenciades.

Taula 4. Evolució de l'índex de denúncia (%) ESPC, EVB i EVAMB. 2015-2020

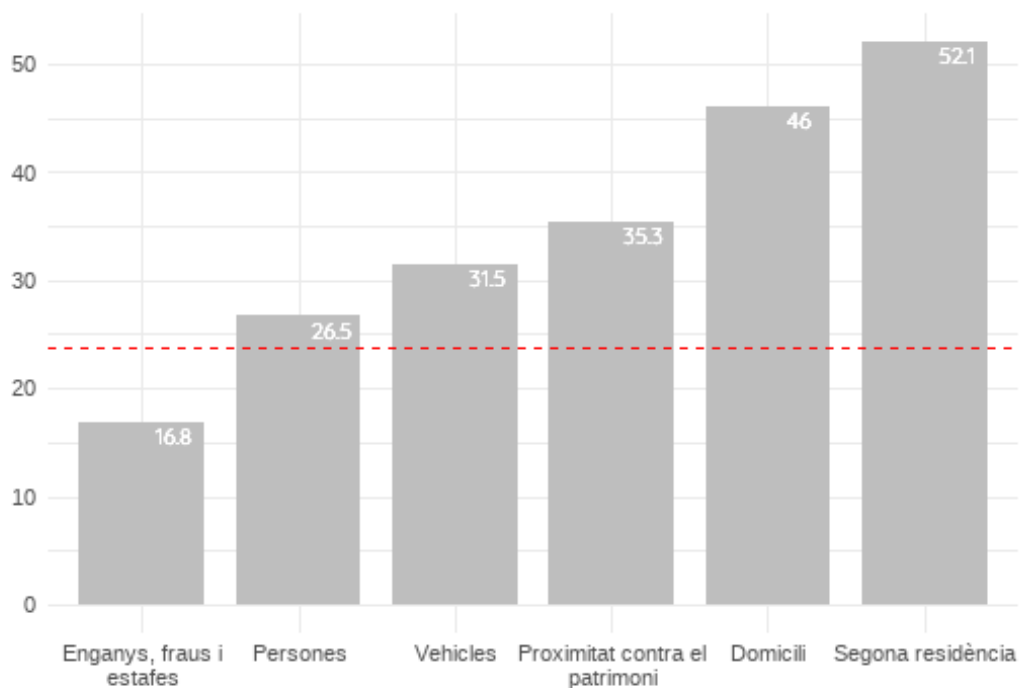
Índex de denúncia (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ESPC	35,3	-	29	-	-	23,7
EVB	21,5	22,7	22,4	18,4	19,5	18,2
EVAMB	24,8	26,3	25,5	22,3	22,6	23,3

Font: ESPC, EVB i EVAMB

En línies generals s'aprecia una tendència a la baixa en els darrers anys. Certament, l'EVAMB anuncia un lleuger increment en les dues darreres edicions, però ampliant l'anàlisi en la sèrie històrica sembla que el percentatge de fets denunciats ha disminuït. Cal recordar que es parla d'una proporció sobre els fets considerats delictius, en cap cas d'un descens en termes absoluts, és a dir, del total de fets denunciats.

Pel que fa a l'ESPC 2020, el descens experimentat és de 4,6 punts, fet que confirma l'esmentada tendència a la baixa iniciada l'any 2013. Té sentit que l'ESPC reflecteixi una disminució més pronunciada. En primer lloc, perquè la darrera referència és més llunyana (2017), i en segon lloc, perquè estem confirmant un augment molt rellevant de les estafes, frauds i enganys que, com ja hem dit, només es mesuren en aquesta enquesta i típicament presenten l'índex de denúncia amb valors més baixos.

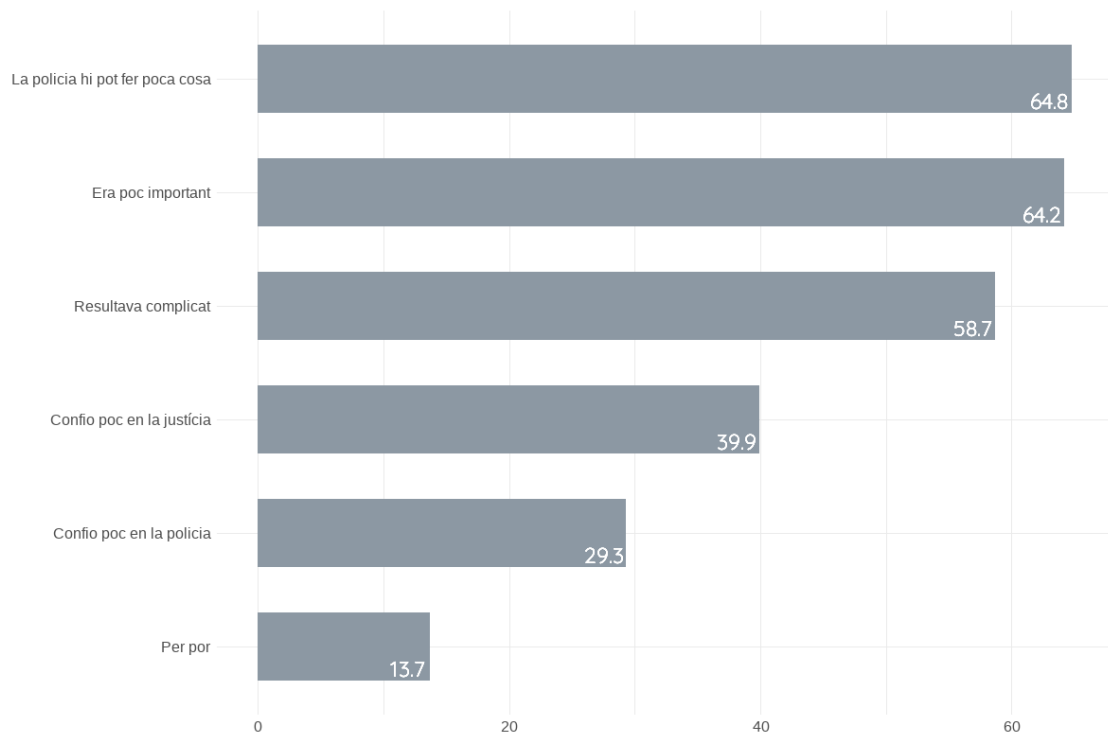
Gràfic 26. Índex de denúncia per àmbit (%). Catalunya

Font: ESPC 2020

Hi ha diferents motius per no denunciar. L'ESPC els dedica una pregunta. S'observa que els motius amb percentatges de resposta més elevats són *la policia hi pot fer poca cosa* i *era poc important*, amb un 64,8% i un 64,2%, respectivament. El motiu que experimenta un augment més gran en relació amb la darrera edició és *confio poc en la policia*, amb una pujada de 6,6 punts. Si s'analitzen les respostes a la mateixa pregunta per al 2017, es veu que els motius no canvien d'ordre.

Gràfic 27. Motius de no denúncia. Catalunya. 2020

Font: ESPC 2020

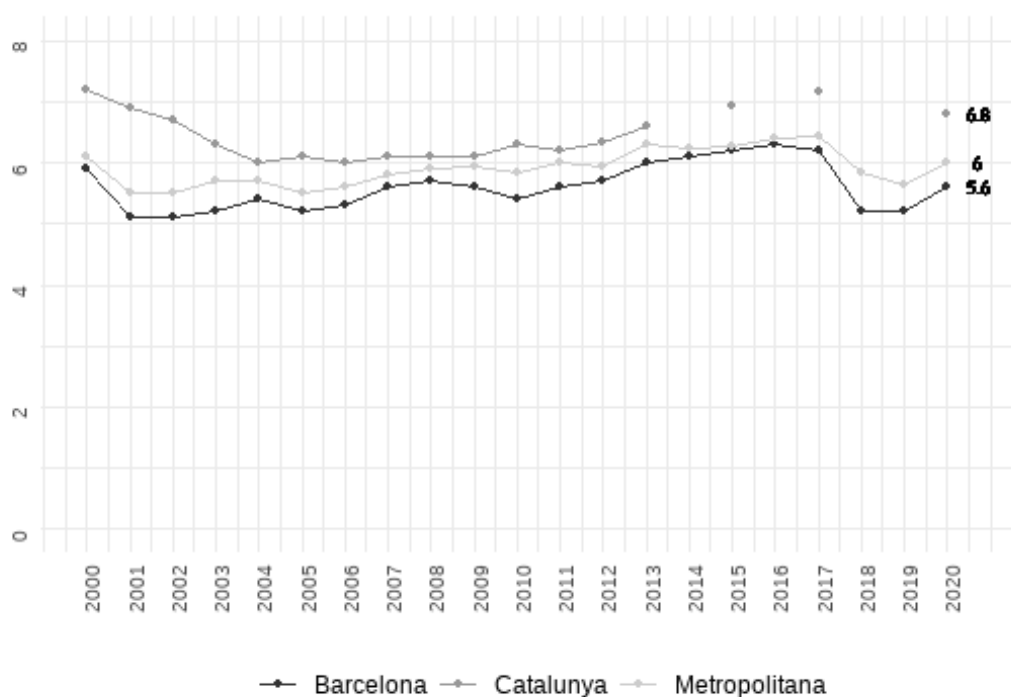
La percepció de seguretat

Les anàlisis sobre percepció de seguretat s'emmarquen dins els estudis sobre la por al delictes, una subdisciplina de l'àmbit de la victimització molt treballada en els darrers anys. Són moltes les aproximacions que s'hi poden fer.

Des d'un punt de vista cognitiu, la por al delictes permet referenciar la preocupació que es té sobre la delinqüència, la probabilitat de ser-ne víctima, les problemàtiques associades al delictes, la sensació de seguretat o el nivell de seguretat. Aquest darrer aspecte, el nivell de seguretat, el trobem present a les tres enquestes que nodreixen aquest informe. La diferència principal entre la sensació de seguretat i el nivell de seguretat rau en el fet que la primera intenta copsar una valoració subjectiva que pugui tenir la persona enquestada; en el segon cas, es persegueix una opinió més objectiva sobre determinats espais o territoris.

L'ESPC pregunta pel nivell de seguretat al municipi. En el cas de l'EVB i l'EVAMB, la pregunta conté un desdoblament que demana pel municipi i pel barri. En el següent gràfic es mostren només els valors de la sèrie relatiu al municipi per tal de poder comparar-ho de manera més precisa.

Gràfic 28. Evolució del nivell de seguretat al municipi. 2000-2020

Font: ESPC 2020, EVB 2021, EVAMB 2021

La sèrie temporal mostra que el global de Catalunya sempre se situa per damunt dels valors obtinguts a Barcelona i la seva àrea metropolitana. L'EVB dibuixa la línia amb valors més baixos, 5,6 sobre 10 en la darrera edició, i manté una tendència quasi paral·lela amb la presentada a l'àrea metropolitana. Això s'explica pel pes que la ciutat de Barcelona té en els resultats de l'EVAMB i pel fet que els territoris de l'àrea tenen una composició més homogènia des de diferents punts de vista. Pel que fa a Catalunya, la sèrie presenta tendències més diferenciades, però cal tenir present que en aquesta línia es té en compte la percepció de ciutadans de zones amb densitats de població molt variades i realitats econòmiques i socials que suposen comportaments de la delinqüència, i per tant de la percepció de seguretat, molt diferents.

L'ESPC també pregunta per les molèsties i afectacions psicològiques que l'experiència de victimització ha causat en la persona entrevistada. Els valors per a cada un dels indicadors són força estables a través de la sèrie històrica, amb variacions màximes al voltant d'un punt. D'altra banda, les molèsties sempre es posicionen per damunt de les afectacions psicològiques. En aquesta darrera edició les primeres presenten un valor de 6,9 sobre 10 i les segones, de 5,6 sobre 10.

Algunes de les conclusions que es poden extreure tenen a veure amb el fet que la victimització a Catalunya és més molesta que traumàtica. Quan l'indicador de les afectacions psicològiques manifesta valors baixos, es correlaciona de manera coherent amb valors baixos per a l'indicador del record espontani, és a dir, el percentatge de gent que recorda la victimització de manera espontània. Cal esperar, doncs, que en aquests casos la victimització no hagi deixat una petjada psicològica intensa en les persones que l'han rebuda. D'altra banda, també es pot intuir que la relació entre l'afectació psicològica i el nivell de seguretat és inversa, és a dir, com més percepció de seguretat, menys afectació psicològica, i a l'inrevés.

Quan se segmenta per sexe, s'observa que les dones presenten nivells lleugerament superiors als homes pel que fa a les molèsties i les afectacions psicològiques.

És interessant també projectar quina és la percepció de les persones enquestades envers l'evolució futura del nivell de seguretat. L'edició de 2020 de l'ESPC presenta un augment significatiu de les persones que contesten que empitjorarà, en concret un 26,6%, 17,1 punts més que l'any 2017. Cal tenir present, però, que aquest indicador es mostra molt sensible a estats anímics derivats de factors econòmics o socials (crisi

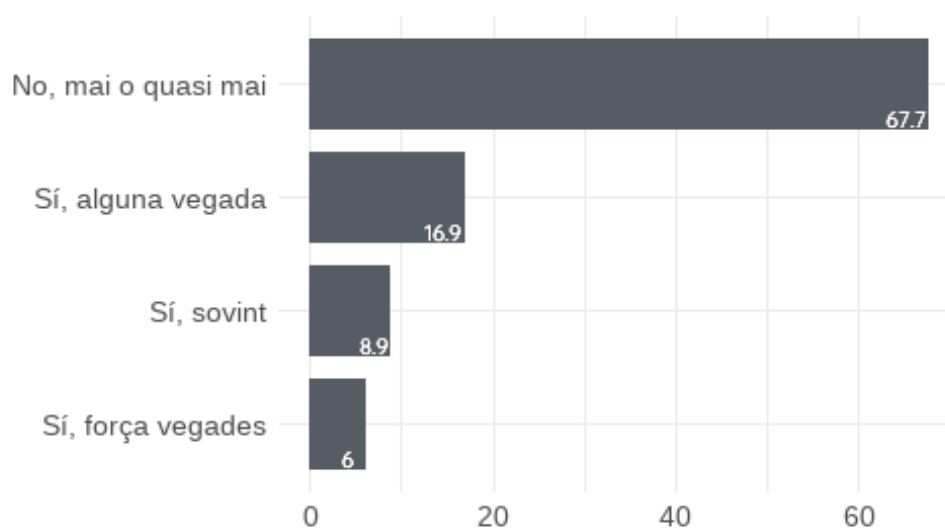
econòmica, pandèmia i confinament...), que no sempre responen a una anàlisi específica de qüestions relacionades directament amb la seguretat. No obstant això, inequívocament, manifesten una percepció i això obliga a donar-los la rellevància que en aquest sentit es mereixen.

L'ESPC també demana a les persones enquestades com de preocupades estan per la delinqüència del lloc on viuen. L'edició de 2020 posa de manifest que un 80% de les persones mostren algun tipus de preocupació, ja sigui molta (13,2%), força (22,8%) o una mica (43,9%). Així doncs, només un 20% manifesta no sentir-se gens preocupat. És difícil mesurar l'origen d'aquesta preocupació. Saber si és fruit de la victimització directa o indirecta de la persona enquestada, o si la por a la delinqüència va venir generada per altres elements, com una sobreexposició a tractaments informatius relacionats amb la seguretat. Sovint, l'explicació ve determinada per diferents factors que no sempre estan vinculats amb experiències de victimització prèvies o augments de victimització.

Més enllà d'aquesta aproximació cognitiva, la percepció de seguretat pot treballar-se des d'un punt de vista del comportament del ciutadà. L'estudi dels actes realitzats per acció o omissió, ja siguin de prevenció o de protecció, és una mesura vàlida de la por al delictes i, per tant, de la percepció de seguretat.

En aquest sentit, l'ESPC pregunta als seus participants si alguna vegada han deixat de fer coses que els agraden (passejar, sortir de nit, anar a determinats llocs de la ciutat, sortir o estar sol, etc.) per raons de seguretat, és a dir, per por a ser objecte d'alguna agressió o delictes. El 67,7% de les persones manifesta que *no, mai o quasi mai* ha deixat de fer coses per por. Un 32,3% de les persones se situa en alguna de les categories que sí que ho han fet: *sí, alguna vegada* (16,9%), *sí, sovint* (8,9%) i *sí, força vegades* (6%).

Gràfic 29. Deixar de fer coses per por a ser víctima d'un delictes (%).

Font: ESPC 2020

Treballar la percepció de seguretat a través de diferents preguntes pot ser rellevant ja que sovint ens permet copsar informació que pot quedar amagada. A tall d'exemple, es pot destacar que la segmentació per sexe del nivell de seguretat obtingut a l'ESPC 2020 presentava valors pràcticament idèntics per a homes i dones. Una primera conclusió podria ser que no hi ha diferència en la percepció de seguretat entre sexes. No obstant això, quan se segmenten els resultats de la pregunta anterior, s'observa que el percentatge de dones que han deixat de fer coses duplica el dels homes: 42,2% i 21,3%, respectivament.

Dels resultats obtinguts es pot concloure que, malgrat que els homes i les dones manifesten iguals nivells de seguretat en el seu municipi, les dones han de "fabricar" aquesta percepció limitant esferes de la seva llibertat, deixant de caminar per determinats entorns, en definitiva, condicionant la seva vida.

Finalment, cal destacar que el percentatge de dones que han deixat de fer coses augmenta en 15,1 punts respecte de l'edició del 2017. Aquest augment no suposa forçosament una disminució de la percepció de seguretat; pot tractar-se d'una sensibilització més gran de les dones entorn a la qüestió que ajuda a identificar millor comportaments que, repetits durant molts anys, es tenien naturalitzats.

Valoració dels cossos policials

Les enquestes de victimització acostumen a dedicar un mòdul a la valoració dels serveis policials. En aquest sentit, l'ESPC inclou diferents preguntes per tal de copsar aspectes relacionats amb la percepció que la societat té de la tasca que les forces i cossos de seguretat duen a terme.

Una d'aquestes preguntes fa referència a si la vigilància de Mossos d'Esquadra en l'àmbit de la seguretat ciutadana és suficient o insuficient. En l'edició de 2020 la meitat de les persones enquestades (50,7%) consideren que la vigilància és suficient. Cal destacar, però, que la categoria ha experimentat un descens de 15,6 punts respecte a l'edició de 2017. Aquesta variació és similar a l'augment experimentat per la resposta *insuficient* (12,2%). Aquesta realitat es correlaciona de manera coherent amb la disminució que el nivell de seguretat al municipi ha experimentat i que assenyalàvem en paràgrafs anteriors.

És interessant segmentar les respostes donades a aquesta pregunta en funció de la grandària del municipi. D'aquesta manera, diferenciant entre municipis de *fins a 10.000* habitants, de *10.001 a 30.000*, de *30.001 a 90.000*, de *més de 90.000* i finalment la ciutat de *Barcelona*, s'observen coses interessants. Si bé és cert que totes les categories obtenen valors elevats al voltant del 50% de l'opció *suficient*, s'aprecia com en els municipis amb menys població l'opció *inexistent* és més elevada (14,3% en municipis de fins a 10:000 habitants, 11% en aquells d'entre 10.001 i 30.000, i 6.6% entre 30.001 i 90.000). S'observa, a mesura que el municipi creix en habitants, que l'opció *inexistent* disminueix. Aquesta tendència es manifesta fins que s'arriba a municipis molt poblats com Barcelona, en què la categoria recupera alguns punts, probablement per raons diferents. Resumint, els municipis amb menys població sembla que demanen una presència policial més gran.

D'altra banda, el 41,3% de les persones enquestades considera que l'evolució dels serveis de Mossos d'Esquadra pel que fa a totes les funcions realitzades *ha millorat*, mentre que un 12,1% creu que *ha empitjorat*. Malgrat que aquesta darrera categoria ha patit un augment de 5,5 punts des de 2017, continua mantenint-se en valors molts baixos.

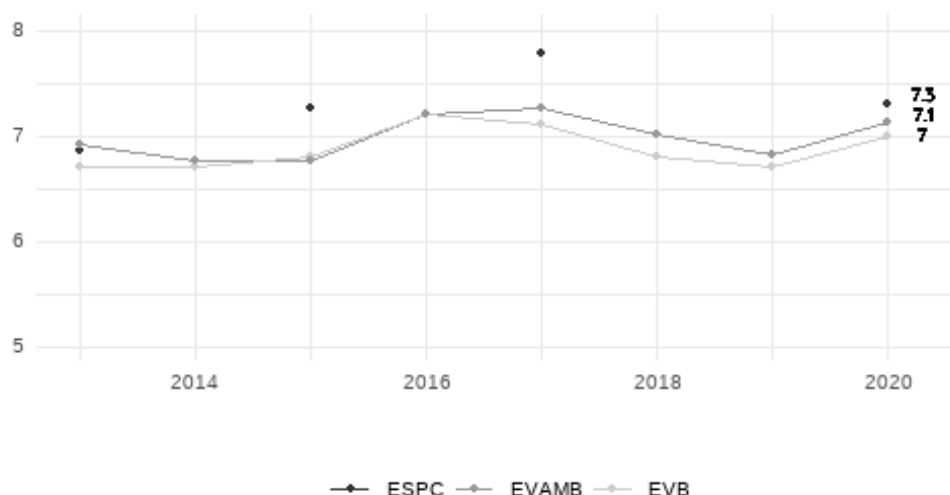
L'ESPC també demana una valoració global del servei rebut per Mossos d'Esquadra per aquelles persones que en algun moment van entrar en contacte amb la institució. La valoració obtinguda per l'edició de 2020 és de 7,7 sobre 10, 0,2 punts per sota de la

darrera puntuació registrada l'any 2017. Cal dir que des de 2013 la valoració s'ha situat en valors superiors al voltant dels 8 punts.

Finalment, totes les enquestes referenciades inclouen una pregunta per demanar una valoració global dels serveis policials que diferencia entre Mossos d'Esquadra i policia local, Guàrdia Urbana de Barcelona per al cas de la capital catalana. La sèrie temporal mostra una valoració lleugerament superior per a Mossos d'Esquadra. Aquesta realitat es manifesta a l'ESPC, però també queda registrada a l'EVB i a l'EVAMB. Es pot observar com el 2017 va ser un any amb les valoracions més altes de tota la sèrie. Els atemptats de la rambla de Barcelona i els esdeveniments al voltant de l'10 van condicionar positivament una valoració que en els darrers anys ha tornat a valors que, tot i que segueixen sent molt bons, mantenen més coherència amb l'històric (7,3, 7,1 i 7 sobre 10 a les darreres edicions de 2020 per a ESPC, EVAMB i EVB, respectivament)

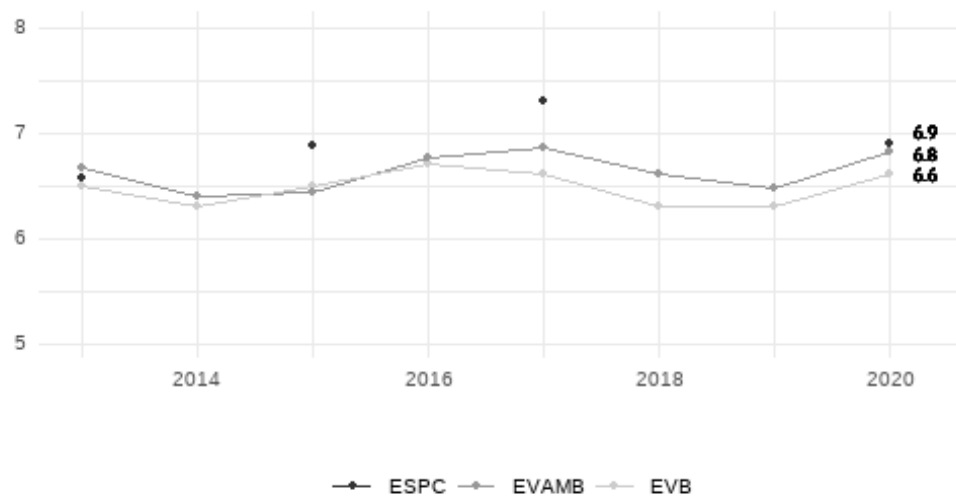
Pel que fa a les policies locals, les valoracions són lleugerament inferiors, per sota del 7. Les tres enquestes mantenen diferències simètriques en les valoracions de les diferents forces i cossos de seguretat. En aquest cas, al 6,9 sobre 10 obtingut a l'ESPC li segueix un 6,8 de l'EVAMB i un 6,6 de l'EVB per a la Guàrdia Urbana de Barcelona. Tant l'EVAMB com l'EVB tenen registres temporals més propers donat el seu caràcter anual, cosa que ens permet visualitzar un augment de la valoració dels serveis policials en el darrer any.

Gràfic 30. Valoració de Mossos d'Esquadra (0 a 10)

Font: ESPC 2020, EVB 2021, EVAMB 2021

Gràfic 31 Valoració de les polítiques locals (0 a 10)

Font: ESPC 2020, EVB 2021, EVAMB 2021

7. El Pla Barcelona Ciutat Segura

L'últim apartat de l'edició 2020 de l'Informe sobre la seguretat a Catalunya estava dedicat al Pla Barcelona Ciutat Segura, publicat el gener de 2020 i elaborat durant l'any 2019.

Estava motivat en el creixement de la delinqüència a la ciutat de Barcelona entre els anys 2015 i començaments de 2019, que recollien tant les dades dels fets coneguts per la policia com de les de percepció de la seguretat recollides a través d'enquestes.

Aquest increment no era homogeni, sinó que es concentrava en determinades tipologies delictives (com els furts, els robatoris amb violència o intimidació i els robatoris amb força), espais (turístics, comercials, de transport i d'oci) i moments (estacionalitat, o en horaris diversos en funció del lloc). També posava l'èmfasi en la victimització del turisme.

Després de les reunions en grups de treball amb agents ciutadans, a partir de vuit temàtiques concretes (població, mobilitat, comerç i empresa, oci i lleure, nuclis d'interès de la ciutat, actors de la seguretat, cos consular i comunicació) es van proposar 22 accions a partir de quatre objectius generals i un de transversal:

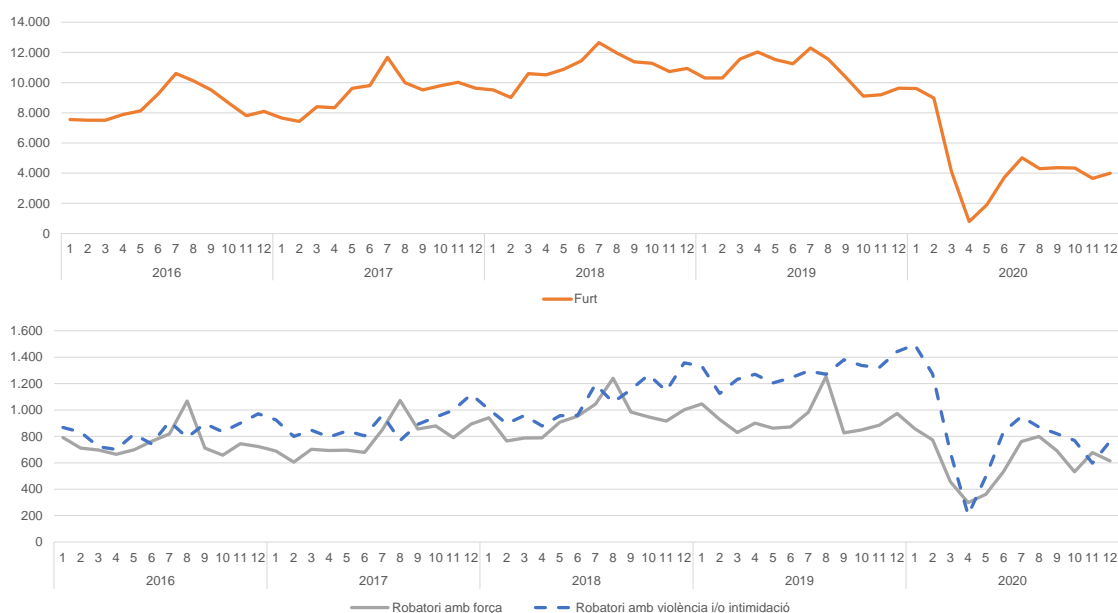
- Objectiu 1. Reduir la criminalitat i el seu impacte, focalitzant mesures contra furts i petits robatoris, robatoris violents i venda i distribució de droga.
- Objectiu 2. Gestionar de manera eficaç l'espai públic, incrementant l'observació i l'anàlisi de la realitat i la millora dels serveis policials en aquest espai, per millorar tant la realitat objectiva com la percepció subjectiva i el tractament específic de dades i indicadors.
- Objectiu 3. Millorar les organitzacions policials i la seva col·laboració amb la resta d'actors, especialment els protocols de col·laboració i coordinació entre cossos i altres actors de la seguretat, i revisar els serveis de proximitat i els seus recursos.
- Objectiu 4. Enfortir l'entorn social, implementar mesures de proximitat, de gestió eficaç de les denúncies, fent efectius els plans de barri i millorant la participació de la comunitat, amb especial atenció a les víctimes i la integració dels grups vulnerables.

- Objectiu 5. Establir una estratègia de comunicació i evitar la generació de rumors.

Dues qüestions van condicionar el desenvolupament del Pla durant l'any 2020. En primer lloc, a l'estiu de 2019 no es va produir un increment de fets tan accentuat com en els anys precedents i al segon semestre el descens va ser més accentuat que en els anys anteriors. En segon lloc, la pandèmia i les mesures restrictives de mobilitat que es van implementar per contenir-la van provocar un descens abrupte en el nombre de fets coneguts en els mesos de març i abril, i l'increment de fets un cop es van començar a flexibilitzar les mesures de seguretat no va provocar que les xifres mensuals en el segon semestre de 2020 arribessin al nivell d'anys anteriors.

Gràfic 32. Evolució mensual dels furts, robatoris amb força i robatoris amb violència i/o intimidació coneguts a la RPMB entre 2016 i 2020

La coordinació operativa amb la Guàrdia Urbana de Barcelona queda palesa en l'impuls conjunt del pla d'acció Tremall, que té com a objectiu augmentar la percepció de seguretat ciutadana, detenir els autors que cometem reiteradament fets delictius i impedir la introducció en el mercat il·lícit de productes sostrets. La seva posada en marxa va ser poc abans de l'arribada de la pandèmia i es va tornar a activar a començaments de juny de 2020, amb la qual cosa va augmentar la pressió policial a les zones més afectades per la multireincidència. Això va comportar la detecció de 176 delinqüents multireincidentes i 1.677 detencions.

La pandèmia també va donar impuls a la implementació del servei de cita prèvia, no només a la ciutat de Barcelona, sinó arreu de Catalunya, un servei que va entrar en vigor el gener de 2021.

Com s'ha comentat, les mesures més severes per prevenir els efectes de la pandèmia van donar-se entre els mesos de març i juny, per bé que algunes restriccions es van mantenir o es van tornar a activar durant la resta de l'any. Aquestes limitacions en l'activitat normal de la ciutadania també van tenir conseqüències en l'activitat delictiva a la ciutat, com mostra el fet que les dades de fets coneguts durant el segon semestre de 2020 es van mantenir clarament per sota de les dades d'anys anteriors.

8. Conclusions

Com a resum de l'ISC 2021, cal destacar les principals conclusions que se n'obtenen.

En primer lloc, es referma el compromís d'evolució de l'informe cap a una eina dinàmica amb edició electrònica, malgrat que aquesta edició encara es manté amb la versió tradicional, i amb la propera publicació d'un primer informe *ad hoc* sobre l'Enquesta de violències sexuals a Catalunya de 2019.

En segon lloc, es presenten les dades amb una reducció destacada de la delinqüència coneguda per la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra i per les policies locals de Catalunya, motivada per les mesures adoptades per contenir l'evolució de la pandèmia de la covid-19.

També es presenten les dades de l'edició de 2020 de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya, en què s'ha registrat un creixement del total de victimització. Ara bé, cal tenir en compte dos factors per poder interpretar aquest creixement. El primer és que l'anterior edició va ser la de 2017, per tant l'evolució és respecte a tres anys enrere. El segon és que, per àmbits de victimització delictiva, mentre que les estafes, frauds i enganys s'incrementen de manera molt destacada, la resta d'àmbits es mantenen estables o a la baixa.

Finalment, en relació amb el Pla Barcelona Ciutat Segura, aprovat el gener de 2020, es constata que ha estat condicionat per la pandèmia, que, de manera indirecta, ha fet complir part dels seus objectius o ha dificultat o limitat la capacitat d'incidir en d'altres. L'acció més destacada és la posada en marxa del pla d'acció Tremall de la PG-ME, en coordinació amb la Guàrdia Urbana de Barcelona.